

Mensenrechten en de verkiezingen 2017

Het Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten (NJC M) heeft een analyse gemaakt van de wijze waarop Nederlandse politieke partijen zich inzetten voor de bescherming van mensenrechten, zoals blijkt uit (a) hun verkiezingsprogramma's voor 2017-2021 en (b) hun stemgedrag in de afgelopen vier jaar.

Het NJCM geeft geen stemadvies, maar hoopt op deze manier lezers te informeren over de wijze waarop partijen met mensenrechten omgaan in hun verkiezingsprogramma en de wijze waarop zij dat al dan niet hebben getoond in hun stemgedrag de afgelopen jaren.

Deze analyse focust op een aantal thema's met betrekking tot mensenrechtenbescherming in Nederland: naleving mensenrechtenverdragen algemeen, asiel en migratie, strafrecht en terrorismebestrijding, discriminatie, vrijheidsrechten en rechtsstaat en privacy. Binnen die reikwijdte is geen complete analyse gemaakt, maar is ervoor gekozen specifieke aandachtsgebieden waarop het NJCM actief is, te belichten. Bij het overzicht van het stemgedrag van partijen is een beperkte selectie gemaakt van enkele wetsvoorstellen en moties per thema.

Het NJCM heeft ervoor gekozen de politieke partijen en groepen te behandelen die reeds zetels hebben in de Tweede Kamer (en al dan niet onder een nieuwe politieke partij verder gaan bij deze verkiezingen). Dat stelt ons in staat om alle groepen (mede) te beoordelen op stemgedrag in het verleden. In dit overzicht is niet nader in gegaan op de vraag *waarom* politieke partijen voor of tegen bepaalde wetsvoorstellen of moties hebben gestemd.

Op een aantal plaatsen heeft het NJCM, zoals aangegeven in het rapport, inspiratie ontleend aan andere initiatieven rondom de verkiezingen - met name aan het rapport van de Commissie Rechtsstatelijkheid Verkiezingsprogramma's 2017 (Nederlandse Orde van Advocaten, 'De partijprogramma's voor de verkiezingen 2017 rechtsstatelijk?', <https://www.advocatenorde.nl/12308/rapport-rechtsstaat-def>) en aan de Privacy Barometer (<https://www.privacybarometer.nl>).

Met betrekking tot het stemgedrag van partijen staan is gebruik gemaakt van **Groene zinnen met een + ervoor: het is positief voor mensenrechten dat de partij voor/tegen een bepaald voorstel heeft gestemd (omdat het voorstel de bescherming van mensenrechten kan versterken/kan verzwakken, zoals aangegeven in de tekst).**

Rode zinnen met een - ervoor: het is negatief voor mensenrechten dat de partij voor/tegen een bepaald voorstel heeft gestemd (omdat het voorstel de bescherming van mensenrechten kan verzwakken/kan versterken, zoals aangegeven in de tekst).

Inhoud:

50+	p. 2
CDA	p. 8
ChristenUnie	p. 14
D66	p. 22
DENK	p. 30
GroenLinks	p. 35
PvdA	p. 42
PvdD	p. 50
PVV	p. 57
SGP	p. 62
SP	p. 71
VNL	p. 77
Vrijzinnige Partij	p. 83
VVD	p. 88

50PLUS

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Geen specifieke maatregelen.

ASIEL EN MIGRATIE

50PLUS wil dat Nederland een beperkt aantal vluchtelingen opneemt, naar rato verdeeld over de landen van Europa en op basis van de bevolkingsdichtheid. Internationale regelgeving, zoals het VN-vluchtelingenverdrag, beschermt de rechten van vluchtelingen, waaronder het recht op asiel. Zoals de Commissie Rechtsstatelijkheid Verkiezingsprogramma's aangeeft, zal het stellen van een grens aan het aantal vluchtelingen, zonder nadere afspraken, inbreuk maken op het recht op asiel.

50PLUS is voor de introductie van een 'nieuwkomersverklaring', net als in België. Zo'n verklaring, waarin de nieuwkomer verklaart dat hij de waarden van de samenleving respecteert, kan in strijd zijn met vrijheid van gedachte, geweten en godsdienst en de vrijheid van meningsuiting (zie de Nederlandse Orde van Advocaten: <http://advocatenblad.nl/?p=92068>.)

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

50PLUS wil preventief optreden tegen personen die terroristische aanslagen voorbereiden. Wat dit precies inhoudt blijft onduidelijk; onder omstandigheden kan dit in strijd komen met het recht op een eerlijk proces en de daarmee samenhangende onschuldpresumptie.

DISCRIMINATIE

Positief is dat 50PLUS leeftijdsdiscriminatie actief wil bestrijden en daarnaast vindt dat alle vormen van discriminatie hoog op de agenda moeten blijven.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Een positief punt is dat 50PLUS de toegankelijkheid van het rechtssysteem wil bewaken. Voor iedereen moet de gang naar de rechter mogelijk zijn.

50PLUS wil smaad zwaarder bestraffen. Dat kan in strijd komen met de vrijheid van meningsuiting: internationaal is er kritiek op Nederland omdat het in ons land mogelijk is om gevangenisstraffen op te leggen voor belediging, smaad en laster (International Press Institute, Out of balance. Defamation Law in the European Union: A Comparative Overview for Journalists, Civil Society and Policymakers, 2015, <http://legaldb.freemedia.at/wp-content/uploads/2015/05/IPI-OutofBalance-Final-Jan2015.pdf>).

PRIVACY

50PLUS wil een digitaal paspoort invoeren om anoniem internetgebruik tegen te gaan. Dit kan problemen opleveren voor het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer.

50PLUS wil volledige transparantie over de behandelingen en het verleden van medici. Deze maatregel kan strijd opleveren met het recht op privacy.

B. Stemming 50PLUS bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

+ 50Plus stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

- 50Plus stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

+ 50Plus stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

+ 50Plus stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ 50Plus stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

- 50Plus stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ 50Plus stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

- 50Plus stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het

Nederlanderschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlanderschap/>).

- 50Plus stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuizen_2/document3/f=/vk4bm4pmsgty7.pdf).

- 50Plus stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

- 50Plus stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmsgqy4.pdf).

- 50Plus stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

- 50Plus stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

- 50Plus stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

- 50Plus stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

- 50Plus stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

+ 50Plus stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

+ 50Plus stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

- 50Plus stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- *50Plus stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

+ *50Plus stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

+ *50Plus stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren).

- *50Plus stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_c_ameratoezicht).

- *50Plus stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf

en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

+ *50Plus stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

+ *50Plus stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

CDA

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Het CDA blijft bereid om een bijdrage te leveren aan de internationale rechtsorde, de mensenrechten en aan vrede, stabiliteit en ontwikkeling in andere delen van de wereld.

ASIEL EN MIGRATIE

Het CDA wil het Vluchtelingenverdrag aanpassen om meer opvang in de regio en tijdelijke opvang elders mogelijk te maken. Vluchtelingen die 'werkelijk in nood verkeren' wil het CDA in beginsel bescherming bieden in de vorm van een ontheemdenstatus waarbij vanaf het begin af aan wordt vermeld dat het verblijf hier tijdelijk is. Zoals de Commissie Rechtsstatelijkheid Verkiezingsprogramma's aangeeft, gaat deze maatregel 'voorbij aan het feit dat vluchtelingen veelal voor langere tijd niet naar hun land van herkomst kunnen terugkeren en in de tussentijd in staat moeten worden gesteld om een nieuw bestaan op te bouwen. De ontheemdenstatus biedt minder rechten dan momenteel in het Vluchtelingenverdrag en het Europese recht is gegarandeerd.'

Positief is dat het CDA basisscholen voor kinderen van vluchtelingen meer dan de huidige één jaar extra bekostiging wil bieden en dat het CDA binnen Europa afspraken wil maken om vluchtelingen eerlijk te verdelen.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Het CDA stelt voor terugkerende jihadstrijders preventief in hechtenis te nemen om eerst onderzoek te kunnen doen naar hun verblijf in het oorlogsgebied en het risico dat ze vormen voor de samenleving. Deze maatregel kan gemakkelijk in strijd komen met het recht op vrijheid (art. 5 EVRM) en het recht op een eerlijk proces (art. 6 EVRM).

Het CDA wil 'criminelen lik op stuk geven met aanmerkelijk langere straffen voor recidiverende beroepscriminelen' en wil de strafmaat verdubbelen bij recidive van een soortgelijk delict. Het NJCM betwijfelt of dat proportioneel is en of het verder verharderen van het strafrecht effectief zal zijn om de samenleving te beschermen. Ook het voorstel om het systeem van voorwaardelijke invrijheidstelling verder aan te scherpen werpt de vraag op of hiermee resocialisatie niet juist moeilijker wordt gemaakt.

Het CDA wil de regels voor voorlopige hechtenis (nog) verder aanscherpen. Dat kan in strijd komen met het recht op vrijheid (art. 5 EVRM) en de onschuldpresumptie (art. 6 lid 2 EVRM).

In Nederland zijn de mogelijkheden voor voorlopige hechtenis nu al zo ruim dat mensenrechten mogelijk in het geding zijn.

Ook wil het CDA de mogelijkheid van anonieme aangiftes uitbreiden. Zoals de Commissie Rechtsstatelijkheid Verkiezingsprogramma's aangeeft, is niet duidelijk gemaakt hoe deze maatregel zich verhoudt tot het recht op een eerlijk proces.

Het CDA wil dat verdachten van ernstige strafbare feiten via een encryptiebevel gedwongen kunnen worden om versleutelde gegevens te ontsluiten. Dit voorstel kan in strijd komen met het recht om zichzelf niet te hoeven belasten.

DISCRIMINATIE

Positief is dat het CDA aangeeft het onacceptabel te vinden dat kinderen met een andere culturele achtergrond minder kansen hebben in het onderwijs of dat sollicitanten worden afgewezen omdat zij een buitenlandse achternaam dragen en dat racisme, discriminatie en antisemitisme actief moeten worden bestreden. Welke maatregelen daartoe concreet nodig zijn, wordt echter niet duidelijk uit het verkiezingsprogramma.

Het CDA wil de financiering van moskeeën en islamitische organisaties door buitenlandse overheden te verbieden en moskeeën sluiten die activiteiten organiseren of toelaten die in strijd zijn met onze rechtsorde. Als dergelijke maatregelen slechts worden voorgesteld voor *islamitische* instellingen, levert dat discriminatie op. Ook als dergelijke maatregelen zouden worden voorgesteld zonder onderscheid naar religie, moeten zij wel met voldoende waarborgen zijn omgeven.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Positief is dat het CDA kritisch is op de kabinetsbezuinigingen op de rechtsstaat en wil investeren in politie, justitie en de rechterlijke macht.

Het CDA wil het verheerlijken van geweld strafbaar stellen. Dit voorstel staat op gespannen voet met de vrijheid van meningsuiting (zie advies Raad voor de Rechtspraak: <https://www.rechtspraak.nl/SiteCollectionDocuments/20160309-Advies-initiatiefwetsvoorstel-strafbaarstelling-verheerlijking%20terrorisme.pdf.pdf>).

PRIVACY

Het CDA wil ruimere bevoegdheden voor politie en justitie om binnen te dringen in netwerken van verdachten (de 'hackbevoegdheid'). Dit voorstel is inmiddels aangenomen door de Tweede Kamer en is problematisch in het licht van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (zie NJCM-commentaren:

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.)

Het CDA wil dat waar nodig de bevoegdheden van de AIVD of de andere diensten moeten worden verruimd, bijvoorbeeld in het onderscheppen en ontsleutelen van communicatie. Of dit in lijn is met het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer, hangt af van de precieze invulling en waarborgen.

B. Stemming CDA bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

- Het CDA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

- Het CDA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

- Het CDA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

- Het CDA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ Het CDA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het

land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

- Het CDA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ Het CDA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

- Het CDA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlandschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlandschap/>).

- Het CDA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuizen_2/document3/f=/vk4bm4pmgty7.pdf).

- Het CDA stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

- Het CDA stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmgqy4.pdf).

- Het CDA stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

- Het CDA was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

- Het CDA was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

- Het CDA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

- Het CDA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met

justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

+ Het CDA stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

- Het CDA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

- Het CDA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- Het CDA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

- Het CDA stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

+ Het CDA stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen preventief fouilleren](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren)).

- *Het CDA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste Kamer akkoord met verruimen cameratoezicht](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_cameratoezicht)).

- *Het CDA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid voor politie](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie)

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf

en http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

- *Het CDA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

ChristenUnie

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

De ChristenUnie heeft veel aandacht voor de bescherming van mensenrechten in internationaal verband en met betrekking tot bedrijven (maatschappelijk verantwoord ondernemen). De rechten van kinderen en de godsdienstvrijheid krijgen daarbij speciale aandacht. De ChristenUnie wil mensenrechten integreren in alle beleidsterreinen – van ontwikkelingssamenwerking tot handel en defensie.

De ChristenUnie wil dat Nederland zich binnen de Raad van Europa sterk maakt voor de naleving van uitspraken van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en is voor toetreding van de Europese Unie tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

De ChristenUnie vindt dat er een Constitutioneel Hof moet komen, dat wetten mag toetsen aan de Grondwet en wetten onverbindend kan verklaren. Dit voorstel zal de bescherming van fundamentele rechten in de Nederlandse rechtsorde versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

De ChristenUnie wil opvang van vluchtelingen verbeteren in de regio, maar wil ook een ruimhartig uitnodigingsbeleid (meer dan de huidige 500 per jaar) voor kwetsbare vluchtelingen, zoals religieuze minderheden en LHBT'ers. De ChristenUnie is voor een Europees systeem voor verdeling van vluchtelingen met selectie aan de poort en menswaardige opvang in Italië en Griekenland.

Verder wil de ChristenUnie onder meer de mogelijkheid verruimen dat (mogelijke) slachtoffers van mensenhandel ook bij een sepot in aanmerking kunnen komen voor verblijfsvergunning. Zo worden deze slachtoffers niet de dupe van het feit dat vervolging veelal lastig is.

De ChristenUnie is voor verruiming van het kinderpardon. Deze regeling is volgens de ChristenUnie nu te strikt en dient verruimd te worden met betrekking tot het meewerkcriterium en overheids- i.p.v. rijkstoezicht. Ook mensenrechtenorganisaties hebben gepleit voor een verruimde toepassing van de kinderpardonregeling (zie UPR-rapport: <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

De ChristenUnie is voor een evenwichtiger 1F-beleid. Dit beleid, waarbij aan vreemdelingen een verblijfsvergunning wordt geweigerd vanwege verdenking van oorlogsmisdaden, wordt gewijzigd door betrokkenen na tien jaar niet langer "1F" tegen te werpen wanneer hij binnen deze periode niet strafrechtelijk is vervolgd en veroordeeld. Ook mensenrechtenorganisaties onderschrijven de noodzaak tot verandering van het 1F-beleid (bv. UPR rapport, <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

Wanneer een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van zes maanden wordt opgelegd, dient volgens de ChristenUnie de verblijfsvergunning te worden ingetrokken. Deze maatregel zal naar het oordeel van het NJCM echter wel verschillende waarborgen moeten bevatten om de rechten van betrokkenen en de proportionaliteit te waarborgen. Internationale verdragen verbieden het terugsturen van asielzoekers als ze in het land van herkomst gevaar lopen.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

De ChristenUnie stelt dat repressieve nooit het enige antwoord kan zijn op terrorisme en is voor een evenwichtig en duurzaam terrorismebestrijdingsbeleid. Toch wil de ChristenUnie het mogelijk maken om teruggekeerde jihadgangers die in buitenlandse krijgsmacht hebben gezeten de Nederlandse nationaliteit te ontnemen en terug te sturen naar het land van herkomst 'indien mogelijk'. Dit voorstel, dat inmiddels door het parlement is aangenomen, is

in strijd met het recht op een eerlijk proces (http://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Consultatie-Wijziging-RWN_Reactie-NJCM_versieWebsite.pdf).

De ChristenUnie stelt voor het voorarrest van teruggekeerde terrorismeverdachten te verruimen. Dat kan in strijd komen met het recht op vrijheid (art. 5 EVRM) en de onschuldpresumptie (art. 6 lid 2 EVRM). In Nederland zijn de mogelijkheden voor voorlopige hechtenis nu al zo ruim dat mensenrechten mogelijk in het geding zijn. Wel geeft de ChristenUnie aan dit te willen doen binnen de mensenrechtelijke kaders en met een regelmatige toets door de rechter.

De ChristenUnie doet enkele voorstellen die positief kunnen uitwerken voor de bescherming van mensenrechten in het strafrecht. Zo pleit de ChristenUnie voor een heroverwegingsmoment na 25 jaar bij levenslang gestraften. Ook heeft de ChristenUnie aandacht voor re-integratie van veroordeelden die de gevangenis verlaten en voor een gespecialiseerd re-integratietraject voor ex-gedetineerden met een jihadistische achtergrond. Daarnaast is de ChristenUnie voorstander van 'vrede stichten in plaats van procederen', zoals door middel van buurtbemiddeling en mediation.

Het voorstel van de ChristenUnie om de verspreiding van seksueel getinte foto's van anderen strafbaar te stellen, en het uitwisselen door jongeren van seksueel getinte foto's 'in beginsel' als kinderporno te beschouwen, zal gepaard moeten gaan van passende waarborgen om niet in strijd komen met het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer. Minderjarigen zullen hiermee al snel kunnen worden bestempeld worden als zedendelinquent, wat langdurige en zwaarwegende gevolgen kan hebben.

DISCRIMINATIE

Positief is dat de ChristenUnie artikel 1 van de Grondwet wil uitbreiden met de gronden 'handicap' en 'geaardheid', zodat ook expliciet het verbod van discriminatie op deze gronden wordt benoemd.

Ook wil de ChristenUnie minderheden beschermen tegen intimidatie en discriminatie en wil zij binnen de politieorganisatie verder werken aan de bestrijding van racisme en het tegengaan van etnisch profileren.

De ChristenUnie wil arbeidsmarktdiscriminatie tegen gaan, onder meer door anoniem solliciteren mogelijk te maken.

De ChristenUnie verzet zich tegen de legalisering van abortus en wil dat de abortusgrens omlaag gaat, zo ver mogelijk – maar in ieder geval naar maximaal 18 weken. Het verbieden van abortus is in strijd met het zelfbeschikkingsrecht van de vrouw en kan tevens in strijd komen met het recht op leven van de moeder.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

De ChristenUnie wil geen gezichtsbedekkende kleding in overheidsinstellingen, het onderwijs en het openbaar vervoer. Een dergelijk verbod, dat inmiddels is aangenomen door

de Tweede Kamer, kan in strijd te komen met het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (art. 8 EVRM) en het recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (art. 9 EVRM) (zie NJCM-commentaar <https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

De ChristenUnie staat voor geloofsvrijheid voor iedereen, inclusief het recht om van geloof te veranderen (“right to exit”). De ChristenUnie wil geen ‘financiering van geloofsgemeenschappen, politieke en culturele instellingen door onvrije landen, zoals Iran en Saoedi-Arabië’. Afhankelijk van wat deze maatregel precies betekent kan daarbij echter het recht op vrijheid van godsdienst in het geding komen. Daarnaast moet gewaakt worden voor een mogelijk discriminatoir karakter van deze maatregel.

Volgens de ChristenUnie betekent goede toegang tot de rechter voor iedereen voldoende middelen voor een werkend stelsel van rechtsbijstand voor minvermogenden. Dit is positief in het licht van het recht op een eerlijk proces. Ook wil de ChristenUnie voldoende middelen garanderen voor justitie, rechterlijke macht, politie en verbetering van de oplossingspercentages.

PRIVACY

De ChristenUnie doet enkele voorstellen om het recht op privacy, en ook de onschuldpresumptie te versterken. De partij wil dat gegevensverwerkingssystemen van de overheid eenvoudig kunnen worden geraadpleegd om de burger controle te geven over de verzamelde gegevens. De overheid dient transparant te zijn over de data die zij verwerkt en welke analysemethoden en algoritmen zij gebruikt bij “big data” in de context van opsporing; de Autoriteit Persoonsgegevens krijgt de bevoegdheid en middelen om dit te controleren.

B. Stemming ChristenUnie bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

+ De ChristenUnie was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

+ De ChristenUnie stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

+ De ChristenUnie stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

+ De ChristenUnie was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ De ChristenUnie stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

+ De ChristenUnie was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ De ChristenUnie stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

- De ChristenUnie stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlandschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlandschap/>).

+ De ChristenUnie stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuizen_2/document3/f=/vk4bm4pmsgty7.pdf).

+ De ChristenUnie was mede-indiener van en stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

+ De ChristenUnie stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmsgqy4.pdf).

+ De ChristenUnie stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

+ De ChristenUnie stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

+ De ChristenUnie stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

- De ChristenUnie stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

+ De ChristenUnie stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

+ De ChristenUnie stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

+ De ChristenUnie stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

+ De ChristenUnie stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- De ChristenUnie stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

- De ChristenUnie stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

+ De ChristenUnie stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren).

- De ChristenUnie stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_cameratoezicht).

- De ChristenUnie stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

- De ChristenUnie stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

D66

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

D66 wil rechters de bevoegdheid geven om wetten te toetsen aan de Grondwet (constitutionele toetsing). Dit voorstel zal de bescherming van fundamentele rechten in de Nederlandse rechtsorde versterken.

D66 wil de 'zware procedure om de Grondwet te wijzigen' aanpassen, zodat grondwetswijzigingen sneller en democratischer kunnen plaatsvinden. Dit voorstel heeft nadere uitleg nodig. Zoals de Commissie Rechtsstatelijkheid in Verkiezingsprogramma's aangeeft, is deze verzwaarde procedure voor grondwetswijzigingen juist ingesteld om te voorkomen dat de meerderheid te makkelijk haar wil op kan leggen aan de minderheid. Daarnaast waarborgt deze procedure de bescherming van fundamentele rechten in Nederland.

D66 besteedt veel aandacht aan mensenrechten in het buitenlands beleid: internationaal recht is het uitgangspunt. D66 wil een jaarlijkse grondrechtentoets voor EU-lidstaten zodat ook landen die al lid zijn van de EU, zich aan de regels op het gebied van democratie, rechtsstaat en burgerlijke vrijheden moeten houden. Deze toets moet jaarlijks worden besproken in de nationale parlementen, onder leiding van een rapporteur democratie, rechtsstatelijkheid en grondrechten. Mensenrechtenorganisaties hebben ook gepleit voor een dergelijke maatregel.

ASIEL EN MIGRATIE

D66 vindt dat Nederland een verantwoordelijkheid heeft 'om zoveel mogelijk mensen de kans te geven een menswaardig bestaan op te bouwen – het liefst in de regio van herkomst, maar waar nodig ook in onze eigen samenleving. Het recht op individuele vrijheid is immers niet gebonden aan de plek waar je wieg heeft gestaan.' D66 stelt daartoe een aantal maatregelen voor die de bescherming van mensenrechten kunnen versterken. D66 wil legale

routes creëren voor vluchtelingen en een selectief blue cardsysteem voor economische migranten. Ook pleit D66 ervoor dat de Europese Unie de komende jaren een aanzienlijk deel van haar begroting besteedt aan het in goede banen leiden van deze vluchtelingencrisis en een vluchtelingen-Eurocommissaris aanstelt. Europese landen dienen, naast reguliere asielaanvragen aan de buitengrenzen, via het UNCHR-hervestigingsprogramma meer vluchtelingen veilig naar Europa te laten komen. In Nederland moet het aantal verhuisbewegingen zo klein mogelijk zijn en dient er capaciteit te worden vrijgemaakt om een korte en efficiënte asiel – en gezinsherenigingsprocedure te waarborgen. Al in de opvang moet er gezorgd worden voor taalcursussen en onderwijs voor kinderen en mensen moeten direct aan het werk kunnen. D66 wil de naturalisatietermijn terugbrengen naar vijf jaar en wil intensieve begeleiding bieden bij inburgering.

D66 wil dat aan uitgeprocedeerde asielzoekers naast bed, bad, brood en begeleiding bij het opbouwen van een menswaardig bestaan in het land van herkomst geboden wordt. D66 vindt het in uiterste gevallen nodig om in de vreemdelingenbewaring machtsmiddelen in te zetten, maar daarvoor moeten heel hoge barrières en heldere grenzen gelden. D66 wil geen kinderen in de cel, grensdetentie afschaffen, geen isolatie tenzij strikt noodzakelijk en geen visitatie.

Ook wil D66 een verruiming van het kinderpardon, zodat gewortelde kinderen die al langer dan vijf jaar in Nederland verblijven alsnog een vergunning kunnen krijgen. Ook mensenrechtenorganisaties hebben gepleit voor een verruimde toepassing van de kinderpardonregeling (zie UPR-rapport: <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

D66 wil een onderzoek naar de toepassing van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, omdat het huidige beleid - waarbij asielzoekers direct worden uitgesloten van de asielprocedure als er een verdenking is van oorlogsmisdrijven - onzorgvuldig is. Er moet bovendien extra capaciteit komen om asielzoekers die verdacht worden van oorlogsmisdrijven te berechten. Ook mensenrechtenorganisaties onderschrijven de noodzaak tot verandering van het 1F-beleid (bv. UPR rapport, <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

D66 vindt dat de bestrijding van criminaliteit en terrorisme moet plaatsvinden binnen een sterke en weerbare rechtsstaat die onze grondrechten beschermt en vindt dat deze rechten niet te gemakkelijk mogen worden ingeperkt. 'Daar waar sprake is van uitgebreide bevoegdheden, bijvoorbeeld bij terrorismebestrijding, moet dit hand in hand gaan met stevige waarborgen.' Het D66-verkiezingsprogramma bevat dan ook een aantal maatregelen die de bescherming van fundamentele rechten kunnen versterken. D66 wil dat wijkagenten en welzijnswerkers in gesprek blijven met mensen die zich aansluiten bij extreme organisaties. Daarom wil de partij die organisaties niet verbieden, maar individuen binnen die organisaties beoordelen op hun daden (d.w.z. geweldgebruik of haatzaaien door individuen tegengaan).

D66 doet een aantal voorstellen die positief kunnen uitwerken voor de bescherming van mensenrechten in het strafrecht. Zo wil D66 dat er voor levenslang gestraften na 25 jaar een tussentijdse rechterlijke toets komt. Ook moeten rechters de mogelijkheid hebben om een taakstraf of elektronische detentie op te kunnen leggen als alternatief voor (voorwaardelijke) gevangenisstraffen. Verder wil D66 dat het primaat van de rechter niet verder afbrokkelt door schikkingen en OM-afdoeningen die buiten de rechter omgaan. D66 vindt dat het mogelijk moet zijn bepaalde OM-beschikkingen aan een voorafgaande rechterlijke toets te onderwerpen. Bovendien is D66 tegen minimumstraffen en tegen de huidige beperking voor het opleggen van de taakstraf, omdat deze rechters de mogelijkheid ontnemen om per individuele zaak een passende straf op te leggen. Ook wil D66 wijzigingen aanbrengen in het systeem voor weigering van een Verklaring omtrent Gedrag (VOG), omdat de VOG in de huidige regeling erg makkelijk kan worden geweigerd, wat de kans verkleint dat mensen een baan vinden.

D66 wil dat slachtoffers van (seksueel) geweld tegen vrouwen en LHBTI's de mogelijkheid hebben om anoniem aangifte te doen. Daarbij wordt echter niet ingegaan op hoe deze maatregel zich verhoudt tot het recht op een eerlijk proces.

DISCRIMINATIE

D66 wil etnisch profileren door de politie tegengaan en wil agenten vragen om aan te geven waarom ze iemand staande houden, om te voorkomen dat vooroordelen een grote rol spelen in het politiewerk. Deze maatregel wordt ook door mensenrechtenorganisaties bepleit als manier om discriminatie tegen te gaan (bv. UPR rapport, <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

D66 wil discriminatie en achterstelling actief bestrijden, bijvoorbeeld door regels tegen discriminatie op de arbeidsmarkt beter te handhaven (met name discriminatie van vrouwen, oudere werknemers, arbeidsgehandicapten en mensen met een niet-westerse achtergrond). D66 wil volledige gelijkwaardigheid voor lesbiennes, homoseksuelen, biseksuelen, transgenders en personen met een intersekse-conditie, bijvoorbeeld in regelgeving rond ouderschap en huwelijk en een expliciet verbod op genderdiscriminatie op in de Algemene wet gelijke behandeling.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

D66 wil een versterking van de rechtsstaat met betere checks en balances. Zo wil D66 dat de rechtspraak voor iedereen toegankelijk blijft, onder andere door te investeren in adequate rechtsbijstand voor wie deze niet kan betalen. De griffierechten worden verlaagd en D66 wil investeren in de justitiële keten om de toegang, kwaliteit en doorlooptijden van rechtszaken te verbeteren. Dit is positief in het licht van het recht op een eerlijk proces.

Positief is ook dat D66 het specifieke verbod op majesteitsschennis en op het beledigen van een bevriend staatshoofd wil afschaffen met het oog op de vrijheid van meningsuiting.

PRIVACY

D66 besteedt veel aandacht aan de bescherming van privacy in haar verkiezingsprogramma. D66 wil dat de overheid 'terughoudend is met het verzamelen van data en voorkomt dat schijnveiligheid persoonlijke vrijheden inperkt'. De partij 'vindt het ongewenst dat de overheid persoonsgegevens koppelt of analyseert, bijvoorbeeld met het doel bepaalde veiligheidsdoelstellingen te bereiken' en maakt zich zorgen over het feit dat opsporingsdiensten steeds meer toegang krijgen tot gegevens van niet-verdachten. D66 wil strenge, heldere en uitvoerbare regels om de privacy te beschermen en wil het budget van de Autoriteit Persoonsgegevens verruimen. D66 is tegen het op grote schaal hacken en aftappen van computers van onschuldige personen of ongericht monitoren of opslaan van internetactiviteit of communicatie door de overheid. 'Dataverzameling moet altijd gepaard gaan met doelbinding, noodzakelijkheid, horizonbepaling, handhaving en verlopen volgens privacy by design.' Ook wil D66 dat het kabinet gaat werken met een 'digitale grondrechten'-agenda.

D66 vindt de wetsvoorstellen om de bevoegdheden van de inlichtingen- en opsporingsdiensten te vergroten inhoudelijk problematisch, onder meer omdat het ongericht verzamelen van data een inbreuk is op fundamentele burgerrechten. 'In plaats van datasleepnetten, massasurveillance en hackende politieagenten wil D66 human intelligence, verplichte informatie-uitwisseling tussen nationale diensten, betere waarborgen en scherp toezicht achteraf.' Deze kritiek wordt gedeeld door mensenrechtenorganisaties (bv. UPR rapport, <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>; NJCM-commentaar NJCM-commentaren: <http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III DEF.pdf>; <https://njcm.nl/actueel/advies-raad-van-state-wetsvoorstel-op-de-inlichtingen-en-veiligheidsdiensten/>).

B. Stemming D66 bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

+ D66 was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

+ D66 was indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

- D66 stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

- D66 stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ D66 stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

+ D66 stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ D66 stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

+ D66 stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een

dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlanderschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlanderschap/>).

+ D66 stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuizen_2/document3/f=/vk4bm4pmgty7.pdf).

+ D66 was mede-indiener van en stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

+ D66 stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlanderschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmgqy4.pdf).

+ D66 stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

+ D66 stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

+ D66 stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

+ *D66 stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

+ *D66 stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

+ *D66 stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

+ *D66 was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

- *D66 stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

+ *D66 stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

+ *D66 was mede-indiener van en stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officiëlebezoekingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

+ *D66 stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren).

+ *D66 stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste Kamer akkoord met verruimen cameratoezicht](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_cameratoezicht)).

- *D66 stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid voor politie](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie)

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

+ *D66 stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

DENK

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

DENK wil dat een Constitutioneel Hof wetten toetst aan onze Grondwet. Dit voorstel zou de bescherming van fundamentele rechten kunnen versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

DENK wil meer vluchtelingen opvangen in Europa en Nederland en vluchtelingen rechtvaardiger spreiden buiten Europa, binnen Europa en binnen Nederland. Het verkiezingsprogramma bevat een aantal punten die positief kunnen uitwerken voor mensenrechten. Zo wil DENK dat vluchtelingen zo snel mogelijk kunnen werken, leren en een rechtvaardig vooruitzicht krijgen op het Nederlanderschap. Ook wil DENK de wettelijke termijn waarna een persoon in een asielprocedure kan werken en studeren verkorten, de asielprocedure versnellen en een volledige toetsing door de rechter van asielzaken mogelijk maken.

DENK wil de 1F-Vluchtelingenstatus – de regeling om vreemdeling vanwege verdenking van oorlogsmisdaden een verblijfsvergunning te weigeren – zorgvuldiger en minder categorisch toepassen. Dit is een punt waar ook mensenrechtenorganisaties voor pleiten: zie UPR-rapport (<https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

DENK wil kindermisbruik bestraffen met chemische castratie (p.34). Dit kan in strijd zijn met het recht op lichamelijke integriteit en met het verbod op inhumane of vernederende bestraffing (art. 3 EVRM).

Positief is dat DENK bij de aanpak van criminaliteit een betere balans wil tussen preventie en repressie in plaats van alleen maar strenger straffen en 'crime fighting'. De vraag is echter of voorgestelde maatregel om taakstraffen voor het bezit van kinderporno onmogelijk te maken, met dat uitgangspunt in lijn is.

DISCRIMINATIE

DENK wil dat discriminatoire uitingen nooit zonder gevolgen zijn en wil een 'register voor aantoonbaar discriminerende uitingen' invoeren, zodat werken bij de overheid voor mensen

die discrimineren 'in vergrote mate onmogelijk wordt'. De Commissie Rechtsstatelijkheid Verkiezingsprogramma's heeft er reeds op gewezen dat onduidelijk is wat DENK precies bedoelt met 'aantoonbare' discriminerende uitingen' en of hiervoor een rechterlijke toets geldt. Een dergelijk register zou in strijd kunnen zijn met fundamentele rechten zoals het recht op privacy (art. 8 EVRM).

DENK wil etnisch profileren, politiegeweld en ongelijke rechtspraak uitbannen met een uitvoerig actieplan. DENK is voor het gebruik van stopformulieren om etnisch profileren tegen te gaan. Deze maatregel wordt ook door mensenrechtenorganisaties bepleit als manier om discriminatie tegen te gaan (bv. UPR rapport, <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>). Daarnaast wil DENK onder meer gevaarlijke arrestatietechnieken zoals de nekklem verbieden, en vergrote aandacht en meer tijd voor verantwoorde geweldstoepassing bij politieopleidingen. Deze maatregelen kunnen positief uitwerken voor mensenrechten. Wel blijft onduidelijk wat een actieplan tegen 'ongelijke rechtspraak' zou inhouden en hoe dat zich verhoudt tot de onafhankelijkheid van de rechtspraak.

DENK bepleit een aantal maatregelen om diversiteit op de arbeidsmarkt te vergroten, zoals diversiteitsquota en de invoering van 'loksollicitaties' waarmee gecontroleerd kan worden op discriminatie bij werving.

DENK wil specifieke maatregelen voor veroordeelden van discriminatie, zoals een 'contacttaakstraf' (waarbij mensen die discrimineren verplicht in contact moeten treden met de groep mensen die zij hebben gediscrimineerd) en een Educatieve Maatregel Discriminatie. Ook wil DENK meer discriminatie-experts bij de politie en meer expertise over discriminatie in de strafrechtsketen.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

DENK wil budget vrijmaken voor toegankelijker rechtspraak en rechtsbijstand en is voor het verlagen van de griffierechten en de eigen bijdrage. Dit is positief in het licht van het recht op een eerlijk proces.

PRIVACY

DENK wil dat de aanpak van terrorisme wordt getoetst aan rechtsstatelijkheid en dat ook de dreiging van extreemrechts daarbij beter moet worden aangepakt. DENK wil bij veiligheidsmaatregelen tussenkomst van een onafhankelijke instantie. Als uitgangspunt is dat positief voor fundamentele rechten zoals privacy.

B. Stemming Groep Kuzu/Öztürk bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlandschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlandschap/>).

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuize_n_2/document3/f=/vk4bm4pmgty7.pdf).

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

+ De Groep Kuzu/Öztürk stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmgqy4.pdf).

+ *De Groep Kuzu/Öztürk stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

+ *De Groep Kuzu/Öztürk stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

+ *De Groep Kuzu/Öztürk stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

+ *De Groep Kuzu/Öztürk stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

+ *De Groep Kuzu/Öztürk stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

- *De Groep Kuzu/Öztürk stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

+ *De Groep Kuzu/Öztürk stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

+ *De Groep Kuzu/Öztürk was indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf

en http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

+ *De Groep Kuzu/Öztürk stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

GroenLinks

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

GroenLinks is voorstander van een constitutionele toetsing. Burgers krijgen het recht om wetten door een rechter te laten toetsen aan de Grondwet. Dit voorstel zal de bescherming van fundamentele rechten in de Nederlandse rechtsorde versterken.

Volgens GroenLinks moet het buitenlandbeleid van Nederland zijn gericht op een eerlijke verdeling van welvaart, duurzaamheid en het versterken van democratie en mensenrechten. Nederland moet zich inzetten voor een betere naleving van mensenrechtenverdragen.

ASIEL EN MIGRATIE

GroenLinks wil door diverse maatregelen de rechten van vluchtelingen versterken:

- Direct recht op werk en taalonderwijs;
- Kleinschalige opvang;
- De mogelijkheid tot gezinshereniging;
- Bescherming van kwetsbare vluchtelingen (vrouwen, religieuze minderheden, LHBTI'ers);
- In de asielprocedure meer rekening houden met het belang van het kind.

GroenLinks wil dat alle kinderen die in Nederland geworteld zijn en buiten hun schuld nog geen verblijfsstatus hebben, in Nederland mogen blijven. Ook mensenrechtenorganisaties hebben gepleit voor een verruimde toepassing van de kinderpardonregeling (zie UPR-rapport: <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Bij de bestrijding van terrorisme ziet GroenLinks kansen voor meer openheid en een betere bescherming van de privacy. De nadruk komt te liggen op het verzamelen van inlichtingen uit menselijke bronnen en gerichte digitale surveillance in plaats van massasurveillance en GroenLinks stelt voor dat de veiligheidsdiensten jaarlijks het aantal taps dat zij hebben geplaatst publiceren.

GroenLinks stelt voor om de uitvoering van de levenslange gevangenisstraf zo aan te passen dat na twintig jaar voor het eerst wordt onderzocht of voorwaardelijke invrijheidstelling mogelijk is. Volgens het NJCM is dit voorstel in lijn met de recente jurisprudentie van het EHRM op dit punt, in tegenstelling tot de huidige plannen van de Staatssecretaris van Justitie.

DISCRIMINATIE

GroenLinks heeft een aparte paragraaf van het verkiezingsprogramma gewijd aan het tegengaan van discriminatie, met daarin onder meer de volgende voorstellen:

- In artikel 1 van de Grondwet over gelijke behandeling wordt expliciet gemaakt dat ook discriminatie op grond van homo- en heteroseksuele gerichtheid, genderidentiteit, leeftijd en handicap niet is toegestaan;
- Bij de overheid wordt anoniem solliciteren de norm;
- De Inspectie SZW gaat strenger optreden tegen discriminatie op de arbeidsmarkt, inclusief leeftijdsdiscriminatie.

Om etnisch profileren tegen te gaan, wil GroenLinks de politie laten registreren wie waarom staande wordt gehouden. Deze maatregel wordt ook door mensenrechtenorganisaties bepleit als manier om discriminatie tegen te gaan (bv. UPR rapport, <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

GroenLinks wil dat er meer geld naar de politie, de rechtspraak en het Openbaar Ministerie gaat. Hiermee wordt geïnvesteerd in de rechtstaat en daarmee in de democratie en wordt het recht op toegang tot een onafhankelijke rechter meer gewaarborgd dan op dit moment het geval is. Meer concreet stelt GroenLinks voor om de kosten van de rechtspraak (griffierechten) te beperken en de rechtsbijstand voor mensen met lage inkomens te verbeteren. Dit is positief in het licht van het recht op een eerlijk proces.

GroenLinks doet enkele voorstellen die het recht op vrijheid van meningsuiting kunnen versterken. Journalisten krijgen, als het aan GroenLinks ligt, een wettelijke bronbescherming, inclusief verschoningsrecht. GroenLinks wil de specifieke verboden van majesteitsschennis en belediging van een bevriend staatshoofd uit het Wetboek van Strafrecht halen.

PRIVACY

GroenLinks stelt voor om het briefgeheim in de Grondwet uit te breiden tot een communicatiegeheim dat ook verkeersgegevens en opgeslagen communicatie omvat. Het NJCM pleit hiervoor al geruime tijd, zodat ook moderne communicatiemiddelen onder het recht op privacy in de Grondwet worden geschaard.

Ook wil GroenLinks de bewaarplicht voor telecom- en internetgegevens afschaffen en in plaats opsporings- en veiligheidsdiensten de mogelijkheid geven om gegevens van verdachte personen te laten bewaren en, met toestemming van de rechter, te bekijken. Ook het NJCM en privacy-organisaties hebben gepleit tegen de bewaarplicht (zie <http://pilpnjcm.nl/dossiers/privacy-en-dataprotectie/> en <https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-ontwerp-wetsvoorstel-aanpassing-wet-bewaarplicht/>).

B. Stemming GroenLinks bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

+ GroenLinks was mede-indiener en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

+ GroenLinks stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

+ GroenLinks stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

+ GroenLinks was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ GroenLinks stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

+ GroenLinks was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ GroenLinks stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod,

uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

+ GroenLinks stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlandschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlandschap/>).

+ GroenLinks stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuize_n_2/document3/f=/vk4bm4pmgty7.pdf).

+ GroenLinks was mede-indiener van en stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

+ GroenLinks stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmgqy4.pdf).

+ GroenLinks stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

+ GroenLinks stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

+ GroenLinks stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

+ GroenLinks stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

+ GroenLinks stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

+ GroenLinks stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen

aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

+ *GroenLinks stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

+ *GroenLinks was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

+ *GroenLinks stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

+ *GroenLinks stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

+ *GroenLinks stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren).

+ *GroenLinks stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_cameratoezicht).

+ GroenLinks stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie)

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf

en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

+ GroenLinks stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

PvdA

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

De PvdA vindt het van belang dat Nederland zich internationaal inzet voor mensenrechten en voor de bevordering van de internationale rechtsorde, waaronder het beschermen van mensenrechtenverdedigers. Het versterken van de naleving van de mensenrechtenconventies van de Raad van Europa is een prioriteit voor de PvdA. De PvdA vindt dat de EU meer nadruk moet leggen op het beschermen van de rechtsstaat en structurele monitoring van Europese landen. 'Landen die de verkeerde kant op bewegen, riskeren sancties zoals uitsluiting van Europese subsidies.'

De PvdA geeft aan dat zij zich aan het Europees Verdrag van de Rechten van de Mens houdt, en pal staat voor het VN-Vluchtelingenverdrag en het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind.

De PvdA wil dat leraren beter worden geschoold in het lesgeven in mensenrechten en burgerschap. Deze maatregel kan de ontwikkeling van mensenrechteneducatie, een thema waarvoor het NJCM en andere mensenrechtenorganisaties zich al langer inzetten, bevorderen.

ASIEL EN MIGRATIE

De PvdA streeft naar een gemeenschappelijk Europees asiel- en migratiebeleid. Vluchtelingen moeten een eerlijke kans op asiel en humane opvang krijgen. Dat is volgens de PvdA een verantwoordelijkheid van alle lidstaten samen. Vooropgesteld staat echter dat Nederland pal voor het VN Vluchtelingenverdrag staat.

De PvdA wil dat vluchtelingen die in Europa aankomen, eerlijk worden verdeeld over de EU-landen. Onderdeel hiervan is dat de Europese Commissie en de lidstaten hun verantwoordelijkheid nemen door te zorgen dat de fundamentele rechten van vluchtelingen overal in Europa beschermd worden, inclusief het recht tot een eerlijke en efficiënte asielprocedure.

De PvdA wil dissidenten, activisten en andere in hun leven bedreigde mensen altijd ruimhartig asiel verlenen als zij zich in Nederland melden voor bescherming. Slachtoffers van mensenhandel die in Nederland plaatsvindt, houden recht op een verblijfsvergunning, ongeacht hun land van herkomst. Daarnaast is volgens de PvdA bijzondere aandacht nodig voor de meest kwetsbare groepen, zoals alleenreizende vrouwen en kinderen, LHBTI-ers en mensen met een beperking.

De PvdA is van mening dat het kinderpardon ruimhartig moet worden toegepast. Gewortelde kinderen van wie de ouders een aanvraag hebben ingediend tot verblijf (asiel of regulier humanitair), vijf jaar in het land in beeld zijn geweest en beschikbaar waren voor terugkeer, in aanmerking komen voor een kinderpardon. Ook mensenrechtenorganisaties hebben gepleit voor een verruimde toepassing van de kinderpardonregeling (zie UPR-rapport: <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

De positie en rechten van kinderen gaan wil de PvdA beter borgen in de Vreemdelingenwet, zodat de individuele rechten van het kind serieus worden genomen en hun belang apart door de rechter kan worden afgewogen.

De PvdA is tegen de strafbaarstelling van illegaliteit. Ook mensenrechtenorganisaties hebben hier tegen gepleit zie http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCM-brief_Wetsvoorstel-Illegaal-verblijf_20mrt13.pdf en <http://www.vluchtelingenorganisaties.nl/page/577/nl>).

Volgens de PvdA is 'ieder vrij in het verstrekken van bed, bad en brood op humanitaire basis'. Wanneer dat betekent dat de overheid voor zichzelf geen rol ziet bij het bieden van basisvoorzieningen aan ongedocumenteerden, kan dat in strijd komen met de mensenrechten van deze groep.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

De PvdA stelt voorop dat de vrije samenleving in de eerste plaats door saamhorigheid wordt beschermd en zo nodig door repressie. De PvdA vindt dat het Europees Verdrag van de

Rechten van de Mens gerespecteerd moet worden, ook als het om terrorismebestrijding gaat.

Positief is verder dat de PvdA herstelrecht een prominente plaats wil geven in het justitiesysteem, waarbij betrokkenen zelf meebeslissen over wat er moet gebeuren na een delict of conflict.

DISCRIMINATIE

De PvdA heeft veel aandacht voor maatregelen om discriminatie en racisme tegen te gaan en om emancipatie te bevorderen. De PvdA vindt dat er een wettelijk verbod op transgenderdiscriminatie in de Algemene wet gelijke behandeling opgenomen moet worden. De partij zet in op betere bewustwording van het bestaan van vooroordelen, onderhuids racisme en 'alledaagse' discriminatie. De PvdA wil 'racisme als een hate-crime te behandelen' en daarmee de straffen te verhogen. Ook wil de partij een betere handhaving en meer gespecialiseerde agenten. 'Indien noodzakelijk' wil de PvdA wetten tegen discriminatie en racisme aanscherpen; onduidelijk blijft wat dat precies betekent.

Om etnisch profileren tegen te gaan wil de PvdA een cultuuromslag bij de politie en andere overheidsdiensten bewerkstelligen door middel van een betere selectie, door gebruik te maken van bewezen effectieve oplossingen uit het buitenland, zoals stopformulieren, en door meer training en kennis bij het politiekorps. Dit wordt ook door mensenrechtenorganisaties bepleit als manier om discriminatie tegen te gaan (bv. UPR rapport, <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

De PvdA wil arbeidsmarktdiscriminatie aanpakken, onder meer door de capaciteit van de inspectiediensten uit te breiden, door bewustwording op vooroordelen bij werkgevers en uitzendbureaus en door 'naming and shaming' van de ergste overtreders. De PvdA is van plan om anoniem solliciteren in te voeren bij alle overheden en (semi) publieke instellingen.

De PvdA wil medewerkers van werk- en stagebemiddelaars verplichten om 'uitlatingen die neigen naar discriminatie en uitsluiting' te melden bij antidiscriminatievoorzieningen van de gemeente. Afhankelijk van de uitwerking en de precieze definities kan deze maatregel, hoewel bedoeld om mensenrechten te beschermen, mogelijk problemen opleveren met andere mensenrechten zoals het recht op vrijheid van meningsuiting.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Volgens de PvdA moet iedereen de gang naar de rechter kunnen maken, ook mensen met een laag inkomen. Er komt daarom meer geld beschikbaar voor de gesubsidieerde rechtsbijstand. Dit is positief in het licht van het recht op een eerlijk proces.

PRIVACY

De PvdA vindt dat iedereen moet kunnen inzien wat de overheid van hen weet en welke gegevens de overheid doorgeeft aan derden. Ook bedrijven moeten openheid gaan geven over wat zij van individuen weten.

De PvdA toont zich bezorgd over het feit dat de overheid en het bedrijfsleven steeds meer gegevens verzamelen. 'Big data' biedt voordelen en kansen, bijvoorbeeld voor opsporingsdiensten, gezondheidszorg en onderwijs, maar de risico's voor privacy en dataveiligheid moeten volgens de PvdA niet uit het oog worden verloren. 'Het doel van verzameling en verwerking kan niet onbeperkt worden opgerekt. Het koppelen en analyseren van bestanden mag niet leiden tot uitsluiting of stigmatisering.'

B. Stemming PvdA bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

+ De PvdA was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

- De PvdA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

+ De PvdA was indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

- De PvdA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ *De PvdA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

- *De PvdA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ *De PvdA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

- *De PvdA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlanderschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlanderschap/>).

- *De PvdA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuize_n_2/document3/f=/vk4bm4pmgty7.pdf).

+ De PvdA was mede-indiener van en stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

+ De PvdA was mede-indiener van en stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmsgqy4.pdf).

+ De PvdA was mede-indiener van en stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

+ De PvdA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

+ De PvdA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

- De PvdA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

- De PvdA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

+ De PvdA stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

+ De PvdA was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

- De PvdA stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- De PvdA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het

NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

+ *De PvdA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officiëlebeelden.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

+ *De PvdA stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen preventief fouilleren](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren)).

- *De PvdA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste Kamer akkoord met verruimen cameratoezicht](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_cameratoezicht)).

- *De PvdA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid voor politie](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie)

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: [http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III DEF.pdf](http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf) en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

- *De PvdA stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

Partij voor de Dieren

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

De PvdD heeft specifiek aandacht voor mensenrechten in het kader van verantwoorde handel. Zij wil dat in het gehele arbeidsproces minimaal de Universele Verklaring van Rechten van de Mens wordt gerespecteerd en dat bedrijven verplicht worden mensenrechtenschendingen en kinderarbeid in hun ketens aan te pakken. Ook wil de PvdD dat Nederland stopt met de import van producten die gepaard gaan met schendingen van mensenrechten. Internationale verdragen en afspraken over onder meer mensenrechten en maatschappelijk verantwoord ondernemen worden als het aan de PvdD ligt zo snel mogelijk omgezet in bindende regels, zowel op het niveau van de EU als op dat van de lidstaten. Ook wil de PvdD milieu- en mensenrechtenactivisten hulp en bescherming bieden Nederlandse ambassades als dat nodig is en hen helpen bij het krijgen van toegang tot de rechter.

Ook wil de PvdD dat een constitutioneel hof rechters in staat stelt om wetten te toetsen aan de Grondwet. Dit voorstel zal de bescherming van fundamentele rechten in de Nederlandse rechtsorde versterken.

De PvdD wil de bescherming van mensenrechten effectueren door een effectievere controle en handhaving op schendingen van mensenrechten.

ASIEL EN MIGRATIE

Het PvdD-programma bevat een aantal voorstellen op het gebied van asiel en migratie die positief kunnen zijn voor mensenrechten. De PvdD wil dat Nederland geen mensen terugstuurt naar hun land van herkomst als zij daar worden vervolgd vanwege hun geaardheid of religie. Zij wil dat vluchtelingen die slachtoffer zijn van oorlog, geweld, hongersnood en natuurrampen, worden geholpen en pleit voor kleinschalige en menswaardige opvang. De PvdD wil dat vluchtelingen binnen maximaal twee jaar uitsluitel wordt gegeven over hun verblijfsrecht.

Ook wie buiten zijn schuld Nederland niet kan verlaten heeft recht op opvang, voedsel en zorg.

De PvdD wil dat Nederland zich actief inzet op het wereldwijd ratificeren van het VN-vluchtelingenverdrag. Vluchtelingen hebben volgens de PvdD recht op onderwijs, taalcursussen, zorg, (vrijwilligers)werk en adequate huisvesting.

De PvdD wil dat kinderrechten, zoals vastgelegd in het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind (IVRK), in de Vreemdelingenwet worden vastgelegd. Gewortelde kinderen worden niet uitgezet en krijgen een verblijfsvergunning. Wanneer een kind vijf jaar of langer in Nederland verblijft, wordt er van uit gegaan dat het altijd in het belang van het kind is om in Nederland te blijven.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

De PvdD pleit voor het vroegtijdig herkennen van radicalisering en op sporen van terrorisme. Ook wil de PvdD mediation in het strafrecht mogelijk maken.

DISCRIMINATIE

De PvdD verlangt van overheid een daadkrachtig optreden tegen alle uitingsvormen van discriminatie. PvdD wil dat transgenderdiscriminatie en discriminatie van mensen met een intersekse-conditie wordt verboden in de Algemene wet gelijke behandeling. Een verbod op LHBTI-discriminatie moet volgens PvdD, net als op discriminatie wegens godsdienst, ras etc., expliciet worden opgenomen in artikel 1 van de Grondwet. Ook wil PvdD dat het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een handicap strikt wordt nageleefd. De PvdD wil dat geweld met een discriminerende achtergrond zwaarder wordt bestraft.

De PvdD stelt voor om etnisch profileren tegen te gaan door onder meer een registratiesysteem waarin vermeld wordt waarom iemand staande is gehouden. Ook mensenrechtenorganisaties pleiten voor een systeem waarbij agenten aangeven waarom iemand wordt staande gehouden; vanzelfsprekend dient de wijze van registratie daarbij in lijn te zijn met het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (bv. UPR rapport, <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

De door de PvdD gewenste toegankelijke en effectieve rechtspraak zonder hoge kosten, zonder versnelde procedures en met beter gefinancierde rechtshulp voor mensen met beperkt inkomen zal een positief effect hebben op het recht op toegang tot de rechter.

Maatschappelijke organisaties die een rechtszaak tegen de overheid beginnen omdat die de eigen wetten overtreedt en door de rechter in het gelijk gesteld worden, krijgen van de overheid een ruimhartige vergoeding voor de juridische ondersteuning. Nu is het vaak slechts een symbolische vergoeding.

De PvdD wil internetcensuur tegengaan en wil geen filter waarbij delen van het internet afgesloten kunnen worden. Deze uitgangspunten zijn in lijn met de vrijheid van meningsuiting.

PRIVACY

‘Privacy is veiligheid’, volgens de PvdD. De partij doet een aantal voorstellen om het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer te versterken. Beleids- en wetsvoorstellen worden getoetst op de gevolgen voor de privacy. Wanneer deze de bescherming van de persoonlijke levenssfeer aantasten, worden ze aangepast of gaan van tafel. Systemen die de privacy niet kunnen waarborgen worden afgeschaft, zoals de landelijke elektronische dossiers voor patiënten, leerlingen en prostituees. De PvdD wil dat al het Nederlandse en

Europese beleid op het gebied van aftappen, verzamelen en opslaan van gegevens van burgers scherp wordt herzien in het belang van de privacy. De PvdD wil dat privacyschendingen van Amerikaanse en andere buitenlandse inlichtingendiensten gestopt worden en nieuwe afluisterpraktijken worden voorkomen. De PvdD wil de bewaarplicht voor telefoon- en internetgegevens en het doorgeven van passagiersgegevens aan de Verenigde Staten beëindigen. Ook het NJCM en privacy-organisaties hebben gepleit tegen de bewaarplicht (zie <http://pilpnjcm.nl/dossiers/privacy-en-dataprotectie/> en <https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-ontwerp-wetsvoorstel-aanpassing-wet-bewaarplicht/>).

Opsporingsinstanties mogen van de PvdD niet zonder zwaarwichtige en door de rechter getoetste reden inhoud van computers onderzoeken. De PvdD vindt geen enkele vorm van het verzwakken van de mogelijkheden tot versleuteling van informatie acceptabel. Er komen strengere normen voor het aftappen van telefoons. Alleen bij een concrete verdenking die door de rechter wordt getoetst, mogen politie, justitie en inlichtingendiensten gegevens over burgers opvragen bij bedrijven. Burgers krijgen meer zicht op de gegevens die over hen zijn opgeslagen en betere mogelijkheden zich uit datasystemen te laten verwijderen en bedrijven melden hoe vaak ze gegevens ten behoeve van justitie openbaar hebben moeten maken. De overheid mag bedrijven niet meer zomaar vragen om 'vrijwillig' gegevens te verstrekken of handelingen te verrichten. Ook door mensenrechten- en privacyorganisaties is op deze punten kritiek geleverd (bv. http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf; <https://njcm.nl/actueel/advies-raad-van-state-wetsvoorstel-op-de-inlichtingen-en-veiligheidsdiensten/>).

B. Stemming PvdD bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

+ De PvdD stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

+ De PvdD stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

+ De PvdD stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

+ De PvdD was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ De PvdD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

+ De PvdD stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ De PvdD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

+ De PvdD stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlanderschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het

NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlandschap/>).

+ De PvdD stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuizen_2/document3/f=/vk4bm4pmgty7.pdf).

+ De PvdD stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

+ De PvdD stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmgqy4.pdf).

+ De PvdD stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

+ De PvdD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

+ De PvdD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

- De PvdD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

+ De PvdD stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

+ De PvdD stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

+ De PvdD stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

+ De PvdD stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- *De PvdD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

+ *De PvdD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

+ *De PvdD stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren).

+ *De PvdD stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_cameratoezicht).

+ *De PvdD stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf

en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

+ *De PvdD stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

PVV

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

De PVV wil dat Nederland uit de Europese Unie stapt. In dat geval zal Nederland een veelheid aan mogelijkheden verliezen om nationaal, op Europees en op internationaal niveau te werken aan mensenrechtenbescherming.

ASIEL EN MIGRATIE

De PVV wil dat Nederland haar grenzen sluit voor immigranten uit islamitische landen en voor asielzoekers. Ook wil de PVV alle reeds verleende verblijfsvergunningen asiel voor bepaalde tijd intrekken en asielzoekerscentra sluiten. Deze maatregelen zijn in strijd met internationale en Europese verdragen en grondrechten, zoals het VN-Vluchtelingenverdrag en het discriminatieverbod.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

De PVV wil criminelen met een dubbele nationaliteit denaturaliseren en uitzetten. Indien de PVV hier ook doelt op verdachten van strafbare feiten, wordt hen het recht op een eerlijk proces ontnomen. Bovendien is het voorstel daarmee in strijd met het legaliteitsbeginsel. Tot slot is ook dit plan van de PVV in strijd met het verbod op discriminatie.

De PVV wil radicale moslims preventief opsluiten. Dit voorstel is in strijd met het recht om niet gediscrimineerd te worden. Ook kan het voorstel in strijd komen met het recht op vrijheid (art. 5 EVRM) en met het recht op een eerlijk proces en de daaraan verwante onschuldpresumptie (art. 6 EVRM).

De PVV stelt voor om Syriëgangers niet meer terug laten keren naar Nederland. Door dit voorstel zouden Syriëgangers die de Nederlandse nationaliteit bezitten en die verdacht worden van strafbare feiten het recht op een eerlijk proces worden ontnomen en dus ook hun recht om hun onschuld te bewijzen of om na het uitzetten van een eventueel opgelegde straf hun Nederlandse grondrechten weer te kunnen uitoefenen.

DISCRIMINATIE

De PVV stelt voor om islamitische hoofddoekjes te weren in publieke functies. Dit plan levert een schending op van de vrijheid van godsdienst en het verbod op discriminatie. Ook wil de PVV een verbod op overige islamitische uitingen die in strijd zijn met de openbare orde. Dit plan is strijdig met het discriminatieverbod, het legaliteitsbeginsel (het vereiste dat de strafwet duidelijk omschreven moet zijn), de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van godsdienst.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

De voorstellen van de PVV om alle moskeeën en islamitische scholen te sluiten en de koran te verbieden zijn strijdig met het non-discriminatiebeginsel, met de vrijheid van onderwijs, de vrijheid van godsdienst en de vrijheid van meningsuiting.

PRIVACY

Geen informatie.

B. Stemming PVV bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

- De PVV stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

- De PVV stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

- De PVV stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun

ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven
(<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

- De PVV stemde niet voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt
(<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

- De PVV stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie.
(<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

- De PVV stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken
(<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

- De PVV was indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen
(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

- De PVV stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlandschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie
(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlandschap/>).

- De PVV stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse

nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuizen_2/document3/f=/vk4bm4pmgty7.pdf).

- De PVV stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

- De PVV stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmgqy4.pdf).

- De PVV stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

- De PVV stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

- De PVV stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

- De PVV stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

- De PVV stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

- De PVV was initiatiefnemer van en stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

- De PVV stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

- De PVV stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- De PVV stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van

meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

+ *De PVV stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

- *De PVV stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren).

- *De PVV stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_cameratoezicht).

- *De PVV stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

+ *De PVV stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

SGP

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Geen informatie.

ASIEL EN MIGRATIE

De SGP wil dat asielzoekers zoveel mogelijk in de regio worden opgevangen en dat toetsing van asielverzoeken buiten Europa plaatsvindt. De partij wil internationale regels en verdragen, waaronder het Vluchtelingenverdrag, 'bij de tijd brengen' omdat deze onvoldoende zouden zijn afgestemd op de huidige omvang van de vluchtelingenstromen. Door deze voorstellen kunnen de mensenrechten van asielzoekers in het geding komen.

De SGP wil de mogelijkheden om terugkeer te realiseren verruimen door asielzoekers vast te zetten voor overdracht. Vreemdelingendetentie komt echter in strijd met het recht op vrijheid en is slechts mogelijk als uiterst middel (zie <https://njcm.nl/actueel/1570/>).

Het voorstel van de SGP om het indienen van herhaalde, vaak kansloze asielaanvragen te ontmoedigen, onder meer door beperking van de vergoeding voor rechtsbijstand, kan in strijd komen met de vrije toegang tot de rechter.

De SGP vindt dat de lijst met zogenoemde veilige landen moet worden uitgebreid. Onduidelijk blijft op basis van welke criteria de SGP meer landen dan op dit moment als 'veilig' zou willen aanmerken en hoe dit zich verhoudt tot het beginsel van dat asielzoekers niet terug mogen worden gestuurd als ze in het land van herkomst gevaar lopen.

De SGP vindt het onwenselijk dat iemand na vijf jaren verblijf in Nederland 'automatisch' voor onbepaalde tijd mag blijven. Terugkeer moet volgens de SGP mogelijk zijn tot zeven jaar, de termijn voor verkrijging van het Nederlanderschap. De voorgestelde inperking kan in strijd komen met de rechtszekerheid.

De SGP vindt generale pardonregelingen onwenselijk. Met het oog op de bescherming van kinderrechten vinden mensenrechtenorganisaties echter dat het huidige kinderpardon juist verruimd moet worden (zie UPR-rapport: <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

De SGP wil dat de verblijfsvergunning vervalt als tijdens de eerste jaren van het verblijf een ernstig strafbaar feit wordt gepleegd of als meerdere keren sprake is van kleine delicten. Deze maatregel zal naar het oordeel van het NJCM echter wel verschillende waarborgen moeten bevatten om de rechten van betrokkenen en de proportionaliteit te waarborgen.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

De SGP acht onorthodoxe maatregelen ter bescherming van mensenlevens in het kader van de strijd tegen terrorisme nodig. Onduidelijk blijft welke maatregelen dat zijn. Hoewel de SGP de waarborgen van de rechtsstaat daarbij leidend acht, blijft de vraag of de inbreuk op mensenrechten zoals het recht op privacy proportioneel, noodzakelijk en non-discriminatoir zal zijn.

In enkele van de maatregelen die het SGP-verkiezingsprogramma concreet voorstelt, zijn de waarborgen van de rechtsstaat geenszins leidend. Zo wil de SGP dat verdachten van ernstige misdrijven, zoals terrorisme, moeten kunnen worden uitgeleverd aan landen die de doodstraf kennen, ervan uitgaande dat het om goed functionerende rechtsstaten gaat. Dit voorstel van de SGP komt in strijd met recht op leven en het verbod op onmenselijke en vernederende behandeling en bestraffing.

De SGP wil aanvullende bestuurlijke maatregelen kunnen nemen, zoals een gebieds- of contactverbod, om de nationale veiligheid zo goed mogelijk te beschermen. Zonder toelichting en waarborgen kunnen deze maatregelen kunnen van negatieve invloed zijn op het recht op privacy en vrijheid van verplaatsing (zie <https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

SGP wil dat providers verplicht worden te filteren en mee te werken aan de opsporing van producenten van kinderporno. Dit voorstel dient gepaard te gaan met nadere waarborgen met het oog op de privacy.

De SGP is voor een strenger strafklimaat. Het strafrechtelijk klimaat in Nederland zou volgens de SGP mild zijn, vergeleken met andere landen. Het strafklimaat in Nederland is echter alleen maar strenger geworden in de afgelopen decennia en Nederland is zeker niet mild in vergelijking met andere Europese landen. De SGP vindt dat taakstraffen alleen bij lichte vergrijpen moeten worden opgelegd. Ook vindt SGP dat bij zware delicten er altijd een onvoorwaardelijke straf moet worden opgelegd en in geval van recidive bij 'kleine criminaliteit' moet er langer worden opgesloten. Verder wil de SGP de verjaringstermijn bij zwaardere delicten verder oprekken. De SGP vindt dat gevangenen zelf naar vermogen moeten bijdragen in de kosten van hun verblijf. Het is twijfelachtig of deze maatregelen proportioneel zijn en of het verder verharderen van het strafrecht effectief zal zijn om de samenleving te beschermen.

De SGP wil de voorwaardelijke invrijheidsstelling wijzigen, omdat dat gevangenen na het uitzitten van tweederde van hun straf 'bijna altijd' op vrije voeten zouden komen. Het verbinden aan *voorwaarden* aan die invrijheidsstelling is echter juist bedoeld om resocialisatie te versterken en recidive te voorkomen.

De SGP vindt dat levenslang echt levenslang moet zijn, behoudens hoge uitzonderingen. Het bieden van een tussentijdse onafhankelijke toets van de levenslange gevangenisstraf is echter geboden op grond van de rechtspraak van het EHRM.

DISCRIMINATIE

De SGP vindt dat Nederland geen behoefte heeft aan extra Europese of andere internationale richtlijnen waarin het gelijkheidsbeginsel de boventoon voert en geen recht wordt gedaan aan wezenlijke verschillen. De SGP wil de Algemene Wet Gelijke Behandeling vervangen door een Algemene wet grondrechtelijke vrijheden waarin de klassieke grondrechten meer gewicht moeten krijgen ten opzichte van gelijke behandeling. Het blijft onduidelijk wat hiermee wordt bedoeld en wat dit betekent voor het beginsel van non-discriminatie.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

De SGP pleit ervoor dat overheid oog moet hebben voor het onderscheid dat er is tussen godsdiensten. Islamitische praktijken die haaks staan op onze wetten worden niet getolereerd.

De SGP vindt dat tegen het radicaal islamitische gedachtegoed stevig moet worden opgetreden, al mag die strijd niet aangegrepen worden om de organisatievrijheid van *kerken* te beknotten. De SGP wil dat in de Grondwet wordt verwezen naar christelijke waarden en dat de overheid geen ruimte biedt voor de erkenning van islamitische feestdagen. De SGP stelt dat gebedsoproepen vanaf moskeeën moeten worden tegengegaan en niet gelijkgeschakeld mogen worden met klokgelui, en dat bij de bouw van moskeeën en minaretten de uitstraling op de publieke ruimte tot een minimum wordt beperkt. Zoals de Commissie Rechtsstatelijkheid Verkiezingsprogramma's aangeeft, eist de SGP daarmee 'voor christenen vrijheden op, en een voorkeurspositie binnen de rechtsstaat, die aan andere groepen (zoals moslims en atheïsten) worden onthouden. Dat komt in strijd met het non-discriminatiebeginsel en de vrijheid van godsdienst.'

De SGP wil de waarde van het klassieke gezin van vader, moeder en kinderen vastleggen in de Grondwet. Dit voorstel doet afbreuk aan het zelfbeschikkingsrecht en gelijkheidsbeginsel door andere samenlevingsvormen niet dezelfde waarde toe te kennen.

SGP vindt dat het ongeboren leven wettelijk beschermd moet worden en de 'Abortuswet' moet worden ingetrokken. Het verbieden van abortus is in strijd met het zelfbeschikkingsrecht van de vrouw en kan tevens in strijd komen met het recht op leven van de moeder.

SGP vindt dat ambtenaren van de burgerlijke stand die op grond van hun geweten niet mee willen werken aan een 'homohuwelijk' daartoe het volste recht hebben. Deze weigering kan onder omstandigheden in strijd komen met het verbod op discriminatie.

SGP wil het stemrecht in Nederland direct koppelen aan het Nederlands staatsburgerschap. Het voorstel van de SGP om het stemrecht voor niet-Nederlanders op lokaal niveau te laten vervallen komt in strijd met het kiesrecht.

De SGP wil dat in de zorg, het onderwijs en het openbaar vervoer het dragen van gezichtsbedekkende kleding wordt verboden. Een dergelijk verbod, dat inmiddels is aangenomen door de Tweede Kamer, kan in strijd te komen met het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (art. 8 EVRM) en het recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (art. 9 EVRM) (zie NJCM-commentaar <https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

De SGP vindt dat vrijheid van meningsuiting nooit onbegrensd kan zijn. Naast bestaande inperkingen voor bijvoorbeeld smaad of opruiing, dient ook de lastering van Gods Naam weer strafbaar te worden. Het voorstel om godslastering weer strafbaar te stellen komt in strijd met de vrijheid van meningsuiting en, wanneer daarmee alleen de christelijke God zou worden bedoeld, ook met het discriminatieverbod. Het specifieke verbod op

majesteitsschennis wil de SGP behouden. Dit verbod kan problematisch zijn in het licht van de vrijheid van meningsuiting.

De SGP wil dat als een Nederlander met een dubbele nationaliteit naar IS-gebied reist en/of deelneemt aan een terroristische organisatie of zich schuldig maakt aan terroristische misdrijven, deze zijn/haar Nederlandse nationaliteit per definitie moeten verliezen. Bij mensen met enkel de Nederlandse nationaliteit moet dit volgens de SGP leiden tot het zoveel mogelijk uitkleden van de Nederlandse nationaliteit. In ieder geval verliest zo iemand het kiesrecht, het recht om ambtenaar te zijn en alle rechten op welke uitkering dan ook. De rechter kan hiervoor een termijn bepalen. Deze voorstellen komen in strijd met diverse mensenrechten (zie onder meer (http://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Consultatie-Wijziging-RWN_Reactie-NJCM_versieWebsite.pdf)).

PRIVACY

De SGP vindt dat het privéleven van burgers beschermd moet worden en inbreuken daarop alleen te rechtvaardigen zijn als het gaat om de veiligheid van personen of de staat. In de nieuwe Wet op de inlichtingen- en veiligheidsdiensten moet volgens de SGP meer ruimte komen voor het onderscheppen van informatie. Dit voorstel kan een negatieve impact hebben op het recht op privacy (zie <https://njcm.nl/actueel/advies-raad-van-state-wetsvoorstel-op-de-inlichtingen-en-veiligheidsdiensten/>.)

De SGP wil dat persoonlijke gegevens van burgers in principe niet worden opgeslagen, tenzij hiervoor een noodzaak is. Dat geldt in het bijzonder voor de bescherming van persoonsgegevens via DigiD. Dit voorstel betekent een versterking van het recht op privacy.

De SGP wil dat Nederland eisen gaat stellen aan de internetproviders waardoor ongewenste inhoud van internetpagina's en zoekmachines teruggedrongen kan worden. Het gaat dan bijvoorbeeld over pornografie, godslastering en smaad. De voorgestelde ingrijpen zijn problematisch in het licht van de vrijheid van meningsuiting.

B. Stemming SGP bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

- De SGP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

- De SGP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

- De SGP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

- De SGP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ De SGP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

- De SGP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

- De SGP stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

- De SGP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het

Nederlanderschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlanderschap/>).

- De SGP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuizen_2/document3/f=/vk4bm4pmsgty7.pdf).

- De SGP stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

- De SGP stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmsgqy4.pdf).

- De SGP stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

- De SGP was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

- De SGP was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

- *De SGP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

- *De SGP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

- *De SGP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

+ *De SGP stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

- *De SGP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- *De SGP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

- *De SGP stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

- *De SGP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren).

- *De SGP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_cameratoezicht).

- *De SGP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf

en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

- *De SGP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

SP

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

De SP wil dat de Europese Unie toetreedt tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en tot het Europees Sociaal Handvest. Daardoor zullen de mensenrechten van Europese burgers worden versterkt.

ASIEL EN MIGRATIE

De SP stelt een aantal maatregelen voor die de positief kunnen uitpakken voor mensenrechten op het gebied van asiel en migratie. De SP pleit ervoor dat het Vluchtelingenverdrag wordt gerespecteerd en in de praktijk wordt gebracht. De SP wil samen met andere landen aanmeldcentra opzetten aan de Europese buitengrenzen en wil dat bij recht op verblijf vluchtelingen verdeeld worden over alle landen van de Europese Unie. De EU draagt dan zorg voor een veilige route. Gemeenten dragen evenredig bij aan de opvang van vluchtelingen in ons land, waarbij zoveel mogelijk voor kleinschalige opvang wordt gekozen.

De SP wil tegemoet komen aan de wensen van gemeenten voor een 'bed-bad-broodregeling' en voorkomen dat vluchtelingen over straat moeten zwerven.

De SP vreemdelingendetentie als uiterst redmiddel. Kinderen worden niet opgesloten. Dit is in lijn met het recht op vrijheid.

De SP wil dat het verblijfsrecht voor in Nederland gewortelde kinderen wettelijk wordt geregeld. Het kinderpardon wordt ruimhartig uitgevoerd. Ook mensenrechtenorganisaties hebben gepleit voor een verruimde toepassing van de kinderpardonregeling (zie UPR-rapport: <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

SP wil dat een lijst wordt gepubliceerd van organisaties die haat zaaien en geweld prediken (waaronder salafistische organisaties en andere extremistische groepen) met als doel te voorkomen dat overheden en organisaties ongewild samenwerken met of subsidies verlenen aan mensen die meewerken aan radicalisering en jihadisme. Een dergelijke

maatregel zal gepaard moeten gaan met duidelijke waarborgen en definities, om niet in strijd te komen met fundamentele rechten.

De SP wil dat er in gevangenissen meer aandacht komt voor resocialisatie van gevangenen om zo recidive te voorkomen. De wachtlijsten en werkdruk bij de reclassering moeten worden aangepakt. Dat is positief, al is het wel de vraag hoe een andere voorgestelde maatregel – het geld dat gedetineerden verdienen met werken in de gevangenis staan zij deels verplicht af als tegemoetkoming naar de slachtoffers – zal bijdragen aan resocialisatie.

Mensen die terugkeren uit landen waar zij zich hebben ingelaten met oorlog en geweld, wil de SP na een rechterlijke toets verplicht opnemen in een deradicaliseringstraject. Deze programma's worden opgezet in nauw overleg met de betrokken wijkagenten, scholen en familieleden en met jongeren die eerder met succes zijn gederadicaliseerd. Een dergelijke maatregel kan positief uitpakken als alternatief voor repressieve maatregelen, mits de programma's zodanig worden opgesteld dat wordt gewaakt voor een 'gedachtepolitie'. Niet duidelijk is of de SP hiermee voorstaat dat de rechter deze maatregel oplegt of een overheidsinstantie en onder welke voorwaarden.

DISCRIMINATIE

De SP wil discriminatie en racisme in het onderwijs, bij de politie, op de arbeidsmarkt en elders op alle mogelijke manieren bestrijden. SP wil dat de arbeidsinspectie meer middelen en mogelijkheden krijgt om discriminatie op de arbeidsmarkt aan te pakken.

Ook wil de SP dat in artikel 1 van de Grondwet expliciet wordt gemaakt dat discriminatie op grond van seksuele geaardheid, leeftijd en handicap niet is toegestaan. SP wil vaart maken met de uitvoering van het VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking.

De SP wil meer aandacht voor het bestrijden van etnisch profileren, onder meer door agenten beter op te leiden.

VRIJHEIDSRECHTEN

De voorstellen van de SP om de toegang tot het recht te verbeteren door griffierechten te verlagen, de inkomensgrenzen voor gesubsidieerde rechtsbijstand te verruimen en de vergoedingen voor sociaal advocaten te verhogen zullen een positieve impact hebben op het recht op toegang tot de rechter.

PRIVACY

De SP wil niet dat overheden en bedrijven persoonsgegevens mogen doorverkopen of doorgeven zonder uitdrukkelijke toestemming van de betrokkenen. Overheden gaan niet automatisch gegevens aan elkaar koppelen voor datamining en profiling en zijn open en transparant over eventuele inzet van deze middelen voor maatschappelijke doelen. Afhankelijk van de precieze invulling kan dit het recht op privacy versterken.

De SP stelt voor om e-mails, persoonlijke berichten en andere privécommunicatie op het internet dezelfde grondwettelijke bescherming te geven als papieren post nu heeft. Dit zal een positieve impact hebben op het recht op privacy.

De SP wil dat informatie over potentiële terroristen door geheime diensten wordt gedeeld. Deze werkwijze kan problematisch zijn voor de privacy van burgers, afhankelijk van de precieze waarborgen.

B. Stemming SP bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

+ De SP was mede-indiener en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

+ De SP stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

+ De SP stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

+ De SP was mede-indiener en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ De SP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

+ De SP was mede-indiener en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ De SP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

+ De SP stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlandschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlandschap/>).

+ De SP stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuize_n_2/document3/f=/vk4bm4pimgty7.pdf).

+ De SP was mede-indiener en stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

+ *De SP stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmsgy4.pdf).

+ *De SP stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

+ *De SP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

+ *De SP stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

- *De SP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

- *De SP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.*

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan

een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

+ De SP stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

+ De SP stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

+ De SP was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- De SP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

+ De SP was mede-indiener van en stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt

worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officiëlebevestigingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

+ De SP stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen preventief fouilleren](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren)).

- De SP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste Kamer akkoord met verruimen cameratoezicht](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_cameratoezicht)).

- De SP stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving [https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid voor politie](https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie)

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

+ De SP stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

VNL (VoorNederland)

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Geen specifieke maatregelen.

ASIEL EN MIGRATIE

VNL meent dat de Nederlandse cultuur leidend is. Het verkiezingsprogramma bevat een paragraaf genaamd 'Minder immigratie VoorNederland'. Zij willen een streng immigratiebeleid, naar Australisch model. VNL wil daarbij niet samenwerken in de EU. Asielzoekers worden opgevangen in de eigen regio; Nederland kan financieel bijdragen.

Naturalisatie komt pas ter sprake 10 jaar na legaal verblijf en ook pas dan kan men aanspraak maken op sociale zekerheid. Deze maatregelen kunnen in strijd zijn met diverse verdragsverplichtingen.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

De VNL bepleit invoering van administratieve detentie. Deze maatregel is in strijd met het recht op vrijheid en het recht op toegang tot een onafhankelijke rechter.

Jihadisten mogen niet terugkeren naar Nederland, aldus VNL. Zoals de Commissie Rechtsstatelijkheid Verkiezingsprogramma's aangeeft, komt deze maatregel neer op verbanning, is deze potentieel discriminerend, en onthoudt zij elementaire rechtsbescherming aan mensen die de Nederlandse nationaliteit bezitten.

VNL bepleit hogere straffen voor zware misdrijven, minder taakstraffen en meer gevangenisstraffen. Het is twijfelachtig of deze maatregelen proportioneel zijn en of het verder verharderen van het strafrecht effectief zal zijn om de samenleving te beschermen. VNL is tegen de (voorwaardelijke) vervroegde invrijheidsstelling en pleit voor versoering van gevangenen en TBS-instellingen. De vraag is of dat bij zal dragen aan resocialisatie. Ook mag versoering niet leiden tot discriminatie van gevangenen met een beperking.

VNL stelt dat levenslang ook daadwerkelijk levenslang is. Het bieden van een tussentijdse onafhankelijke toets van de levenslange gevangenisstraf is echter geboden op grond van de rechtspraak van het EHRM.

VNL is voor een boerka- en niqaabverbod in de publieke ruimte. Een dergelijk verbod is strijdig met het discriminatieverbod. Ook dreigt het in strijd te komen met het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (art. 8 EVRM) en het recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (art. 9 EVRM) (zie NJCM-commentaar op het wetsvoorstel *gedeeltelijk* verbod gelaatsbedekkende kleding, een minder vergaand voorstel dan het VNL-voorstel: <https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

DISCRIMINATIE

VNL wil politiemedewerkers niet belasten met richtlijnen etnisch profileren. Dergelijke richtlijnen zijn volgens mensenrechtenorganisaties wel degelijk noodzakelijk om discriminatie tegen te gaan.

VNL wil een puntenpaspoort invoeren voor mensen met een dubbele nationaliteit. Bij verlies van alle punten (in geval van een of meer misdrijven) komt het Nederlanderschap dan te vervallen. Na uitzetting van de straf, volgt volgens de VNL uitzetting als ongewenst vreemdeling. Dit kan discriminerend zijn ten opzichte van mensen met alleen de Nederlandse nationaliteit die niet aan deze maatregel onderworpen kunnen worden.

VNL bepleit een verbod op buitenlandse financiering van moskeeën. Wanneer deze specifiek ziet op moskeeën, is zij discriminerend.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Geen specifieke maatregelen.

PRIVACY

VNL wil privacy zo veel mogelijk waarborgen. Het verkiezingsprogramma bevat op dit punt geen specifieke maatregelen.

B. Stemming Groep Bontes/Van Klaveren bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde niet voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren was indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlandschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlandschap/>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuize_n_2/document3/f=/vk4bm4pmgty7.pdf).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmsgqy4.pdf).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie [81](http://www.commissie-</p></div><div data-bbox=)

meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

- De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

+ De Groep Bontes/Van Klaveren stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

Vrijzinnige Partij

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

De Vrijzinnige Partij bepleit een aantal uitgangspunten die positief kunnen uitwerken voor mensenrechten. De partij beoogt een herwaardering van de grondwet. De meest fundamentele randvoorwaarden zijn de mensenrechten en de grondrechten. Het is volgens de Vrijzinnige Partij noodzakelijk om met behulp van een rechter meer duidelijkheid te krijgen over hoe grondrechten zich tot elkaar verhouden, met name wanneer ze onderling lijken te botsen.

Iedere Nederlander krijgt het recht om in zijn/haar individuele geval de wetgeving door de rechter te laten toetsen aan de grondwet. Dit voorstel zal de bescherming van fundamentele rechten in de Nederlandse rechtsorde versterken. De partij wil een algemene hardheidsclausule voor wetten en regelgeving op te nemen, zodat de rechter in individuele gevallen kan en mag bepalen dat wetgeving per onderwerp in dat geval te harde en onbedoelde gevolgen heeft. 'Toetsingsrecht bestaat uit het schrappen van het toetsingsverbod, invoeren van een beperkingsystematiek, een constitutionele toets en een hardheidsclausule. De toetsing wordt uitgewerkt in wetgeving en overgedragen aan een nieuw op te richten Constitutioneel Hof.'

Een belangrijk sociaal grondrecht is het recht op bestaanszekerheid en op spreiding van welvaart. De overheid heeft de taak dit recht te waarborgen.

Een (internationaal) verdrag mag nooit de grondrechten en mensenrechten in de verdragslanden beperken of vernietigen, aldus de Vrijzinnige Partij.

ASIEL EN MIGRATIE

De Vrijzinnige Partij pleit ervoor om mensen die vluchten voor oorlog en terroristisch geweld op te vangen in de eigen regio door middel van humanitaire steun. Een vluchteling die in Nederland asiel aanvraagt, heeft recht op een toelatingsprocedure die zo kort mogelijk is. Voor vluchtelingen die, vanwege hun geloof of politieke overtuiging of seksuele voorkeur, gevaar lopen voor vervolging, is altijd plaats.

De Vrijzinnige Partij staat voor actieve ondersteuning bij inburgering. Na het verkrijgen van de definitieve verblijfsvergunning krijgt de migrant ook het basisinkomen.

Bij het plegen van een zwaar misdrijf kan het ontnemen van de tijdelijke verblijfstatus één van de strafmaten zijn volgens de Vrijzinnige Partij. Deze maatregel zal naar het oordeel van het NJCM echter wel verschillende waarborgen moeten bevatten om de rechten van betrokkenen en de proportionaliteit te waarborgen. Internationale verdragen verbieden het terugsturen van asielzoekers als ze in het land van herkomst gevaar lopen.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

De Vrijzinnige Partij stelt expliciet dat verdachten te allen tijde moeten worden behandeld met respect voor de grondrechten en mensenrechten, zoals deze verwoord zijn in de Grondwet, het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM) en het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (IVBPR). Vrijheidsbeneming kan alleen plaatsvinden na veroordeling door een rechter. Positief is ook dat de partij pleit voor verbeteren van de aansluiting van de zorgketen met de strafketen zodat beter omgegaan kan worden met de zwakkeren in de samenleving.

Mensen die zijn veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf moeten een perspectief op vrijheid krijgen: 'in lijn met de opvatting van het Europese Hof van de Rechten van de Mens én in lijn met de opvattingen binnen de Nederlandse rechtspraak is het van belang om ook deze veroordeelden een reëel perspectief te bieden.' De Vrijzinnige Partij wil levenslanggestraften door middel van een rechterlijke toets het uitzicht te geven op een mogelijk toekomstige voorwaardelijke invrijheidstelling na 25 jaar. Dit perspectief op vervroegde vrijlating kan ontstaan bij goed gedrag en spijtbetuiging.

De Vrijzinnige Partij is tegen gijzeling als incasso-middel van justitiële boetes, omdat dat ingaat tegen het recht op vrijheid.

DISCRIMINATIE

De Vrijzinnige Partij staat voor gelijkwaardigheid van alle mensen: man en vrouw, ongeacht opleidingsniveau, afkomst, leeftijd, geaardheid en overtuiging.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

De Vrijzinnige Partij wil zorgen voor toegankelijke rechtshulp en betaalbare rechtsbijstand. Rechtsbijstand moet tot een gegarandeerd maximum vergoed worden. Het terugbrengen van het aantal vergoedingen aan advocaten is volgens de Vrijzinnige Partij tegenstrijdig aan het beginsel van vrijheid van advocatenkeuze. Wanneer onrecht wordt aangedaan, moet het voor alle burgers altijd mogelijk zijn om met ondersteuning van een advocaat naar eigen keuze naar de rechter te stappen. Ook wil de Vrijzinnige Partij meer investeren in justitie en politie.

PRIVACY

Volgens de Vrijzinnige Partij is de keerzijde van de digitale snelweg dat de privacy van het individu volledig is ondermijnd. Het idee “Big brother is watching you” moet volgens de Vrijzinnige Partij 180 graden worden gedraaid. Nieuwe mogelijkheden in de ontwikkeling van ‘Internet of Things’ juichen zij toe, maar dit zal wel altijd gekoppeld moeten zijn aan strikte privacy-beschermingseisen.

B. Stemming kamerlid Klein bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

+ Klein stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

- Klein stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

+ Klein stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

- Klein stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ Klein stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het

land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

+ Klein stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ Klein stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

- Klein stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlandschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlandschap/>).

+ Klein stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuize_n_2/document3/f=/vk4bm4pmgty7.pdf).

+ Klein stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

+ Klein stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten.

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmgqy4.pdf).

+ Klein stemde voor dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

+ Klein stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

+ Klein stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

+ Klein stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

+ Klein stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

- Klein stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- Klein stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

+ Klein stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf

en http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

+ Klein stemde tegen dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy: <https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

VVD

A. Verkiezingsprogramma

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

De VVD wil dat de directe doorwerking van ieder verbindende bepalingen van verdragen en van besluiten van volkenrechtelijke organisaties wordt afgeschaft. Dit voorstel zorgt ervoor

dat mensenrechten in Nederland niet meer adequaat kunnen worden gewaarborgd en is dan ook in strijd met mensenrechten in algemene zin.

De VVD wil dat internationale mensenrechten voortaan 'concreter worden geformuleerd' en dat 'verdragen die hier niet aan voldoen moeten worden aangepast of opgezegd.' Dit voorstel bergt grote risico's in zich voor mensenrechtenbescherming in Nederland.

De VVD wil zich overal ter wereld sterk te maken voor individuele mensenrechten. Mensenrechten bepalen volgens de VVD niet met welke landen we relaties onderhouden, maar dat we ons wel sterk maken voor die rechten binnen de relaties die we hebben.

ASIEL EN MIGRATIE

De VVD wil asielaanvragen in Europa stoppen door adequate opvang in de regio. Slechts in extreme situaties wil de VVD vluchtelingen uitnodigen zich in Europa te vestigen. Dit voorstel is problematisch in het licht van het recht op asiel.

Zolang er nog asiel kan worden aangevraagd in Europa wil de VVD stoppen van het stapelen van asielaanvragen door te zorgen dat herhaalde aanvragen verkort afgedaan worden en het beroep niet in Nederland mag worden afgewacht. Bij herhaalde aanvragen kan men niet in hoger beroep gaan. Dit kan problematisch zijn in het licht van het recht op een eerlijk proces.

De VVD wil dat gemeenten de opvang van uitgeprocedeerde asielzoekers en illegalen beëindigen. Gemeenten die dit niet doen, krijgen een boete. Dit miskent dat ook ongedocumenteerde migranten recht hebben op bepaalde basisvoorzieningen.

De VVD wil de regeling kinderpardon afschaffen. Mensenrechtenorganisaties willen deze regeling juist uitbreiden (UPR-rapport: <https://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Bringing-Human-Rights-Home-Dutch-NGO-UPR-REPORT-complete-version-incl-cover.pdf>).

De VVD wil illegaal verblijf en het faciliteren daarvan strafbaar stellen. Dit voorstel schendt de mensenrechten van ongedocumenteerde vreemdelingen en is disproportioneel (zie http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCM-brief_Wetsvoorstel-Illegaal-verblijf_20mrt13.pdf en <http://www.vluchtelingenorganisaties.nl/page/577/nl>).

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

De VVD wil jihadstrijders die terugkeren, meteen opsluiten. De rechtsbasis hiervoor wordt 'bijvoorbeeld' gevonden door vrijwillig verblijf op terroristisch grondgebied strafbaar te stellen, waarbij uitzonderingen mogelijk worden gemaakt voor bijvoorbeeld journalisten of hulpverleners. Afhankelijk van de rechtsbasis en waarborgen kan zo'n maatregel in strijd komen met het recht op een eerlijk proces (inclusief de onschuldpresumptie) en het recht op vrijheid.

De VVD wil dat het Nederlanderschap wordt ingetrokken van personen die zich aansluiten

bij een terroristische organisatie, ook zonder strafrechtelijke veroordeling. Dit voorstel is inmiddels aangenomen door het parlement. Deze wet is in strijd met het recht op een eerlijk proces (http://njcm.nl/wp-content/uploads/2016/12/Consultatie-Wijziging-RWN_Reactie-NJCM_versieWebsite.pdf). De VVD wil dat deze maatregel ook kan worden toegepast wanneer personen alleen een Nederlands paspoort hebben en zij hierdoor dus stateloos worden gemaakt. Daartoe wil de VVD een uitzonderingsclausule in internationale verdragen met betrekking tot staatsloosheid invoeren. Staatsloosheid zorgt er echter voor dat de mensenrechten van de betrokken personen in het geheel niet meer beschermd kunnen worden.

Volgens de VVD moet het uitgangspunt zijn dat politieagenten niet worden aangemerkt als verdachten bij een onderzoek naar het gebruik van geweld. De VVD wil dat agenten alleen worden vervolgd als ze expliciet de geweldsinstructie hebben overtreden. Adequate onderzoeksmogelijkheden naar politiegeweld zijn echter van belang om het recht op leven en het folterverbod te kunnen effectueren én om een eerlijk proces voor de politieagent mogelijk te maken.

De VVD wil de maximale gevangenisstraffen voor doodslag en moord verhogen naar 30 resp. 40 jaar. Het is de vraag of dat proportioneel is en of het verder verharderen van het strafrecht effectief zal zijn om de samenleving te beschermen. Ook het voorstel om het systeem van voorwaardelijke invrijheidstelling verder aan te scherpen werpt de vraag op of hiermee resocialisatie niet juist moeilijker wordt gemaakt.

De VVD wil dat vormfouten van het OM en de politie hersteld kunnen worden. Onduidelijk blijft wat dit precies inhoudt en wat de consequenties zullen zijn. Voor het garanderen van het recht op een eerlijk proces en andere rechten zoals privacy is het van belang dat fouten door politie en justitie op een effectieve manier voorkomen en bestreden kunnen worden.

DISCRIMINATIE

De VVD geeft aan dat discriminatie uit den boze is en zet in op voorlichting, onderwijs en handhaving van de wet om discriminatie te voorkomen. Daarnaast zet de VVD onder meer in op gelijke behandeling van homoseksuelen in het familierecht en met betrekking tot bloeddonaties.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

De VVD wil een algeheel verbod op gezichtsbedekkende kleding in het openbaar. Een dergelijk verbod dreigt in strijd te komen met het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (art. 8 EVRM) en het recht op vrijheid van godsdienst en levensovertuiging (art. 9 EVRM) (zie NJCM-commentaar op het wetsvoorstel *gedeeltelijk* verbod gelaatsbedekkende kleding, een minder vergaand voorstel dan het VVD-voorstel: <https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

PRIVACY

De VVD vindt dat het recht op privacy niet absoluut is. Als iemand een terroristische daad of een andere ernstige misdaad heeft gepleegd - of als er zeer sterke aanwijzingen zijn dat hij dat gaat doen - verspeelt hij volgens de VVD zijn recht op privacy. Het recht op privacy is echter een fundamenteel mensenrecht dat niet 'verspeeld' kan worden. Wel zijn beperkingen op dit recht mogelijk, die proportioneel, noodzakelijk en niet-discriminatoir moeten zijn. Onduidelijk blijft wat de VVD met dit voorstel bedoelt: als voorbeeld wordt gegeven het aftappen van telefoons van terrorismeverdachten, een bevoegdheid die reeds is opgenomen in de wet.

De VVD vindt dat de overheid terughoudend moet zijn in het verzamelen en gebruiken van persoonlijke informatie van Nederlanders. Tegelijkertijd wil de VVD echter de bevoegdheden van de veiligheidsdiensten aanpassen aan nieuwe technologische ontwikkelingen en communicatiemiddelen. Afhankelijk van de uitwerking kan dit problematisch zijn in het licht van art. 8 EVRM (privacy).

De VVD wil gespecialiseerde teams van politie en justitie inzetten die hacken als speciale opsporingsbevoegdheid hebben en nauw samenwerken met banken en bedrijven. Zo'n hackbevoegdheid voorstel is inmiddels aangenomen door de Tweede Kamer en is problematisch in het licht van het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer (zie NJCM-commentaren:

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf en

http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.)

B. Stemming VVD bij wetsvoorstellen en moties

NALEVING MENSENRECHTENVERDRAGEN ALGEMEEN

Motie waarin het kabinet wordt opgeroepen een wetsvoorstel tot goedkeuring van het Facultatief Klachtrechtprotocol bij het VN-Verdrag inzake Economische, Sociale en Culturele Rechten (IVESCR) in te dienen. (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-24.pdf>)

- De VVD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om bij alle internationale mensenrechtenaanbevelingen aan Nederland aan te geven wat de huidige status van de uitvoering is, wat de komende stappen zijn en wanneer de aanbeveling geheel opgevolgd zal zijn (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33826-16.pdf>).

- De VVD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om versterking van burgerschaps- en mensenrechteneducatie binnen de kerndoelen van het onderwijs. Het NJCM pleit samen met andere mensenrechtenorganisaties al heel lang voor mensenrechteneducatie (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34000-VIII-104.pdf>).

- De VVD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

ASIEL EN MIGRATIE

Motie over het 1F-beleid, waarin de regering wordt verzocht om de de regel te schrappen waarbij langdurig hier verblijvende kinderen geen verblijfsvergunning krijgen als een van hun ouders verdacht worden van oorlogsmisdrijven

(<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-33953-9.pdf>)

- De VVD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht asielzoekers na binnenkomst meteen vast te zetten totdat de AIVD en de politie een zorgvuldige screening hebben gemaakt

(<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2283.pdf>).

+ De VVD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie over minderjarige vreemdelingen, waaronder alleenstaande kinderen. De regering wordt verzocht om duidelijk te maken hoe de belangen van kinderen worden meegenomen in het terugkeerbeleid en wordt verzocht om de situatie van kinderen na terugkeer naar het land van herkomst te laten evalueren door een onafhankelijke organisatie.

(<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2249.pdf>).

- De VVD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht de kinderpardonregeling onmiddellijk ongedaan te maken (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-19637-2234.pdf>).

+ De VVD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

STRAFRECHT EN TERRORISMEBESTRIJDING

Wetsvoorstel 'Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen (meldplicht, gebiedsverbod, contactverbod, uitreisverbod) aan personen die een gevaar vormen voor de nationale veiligheid of die het voornemen hebben om zich aan te sluiten bij terroristische strijdgroepen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160517/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/commentaar-op-wetsvoorstel-bestuurlijke-maatregelen-terrorismebestrijding/>).

- De VVD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Intrekken Nederlanderschap in het belang van de nationale veiligheid'. Deze wet geeft de minister van Veiligheid en Justitie de mogelijkheid om bij personen met een dubbele nationaliteit zonder voorafgaande strafrechtelijke veroordeling het Nederlanderschap in te trekken van jihadisten die in het buitenland meevechten met een terroristische organisatie

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160524/gewijzigd_voorstel_van_rijkswet). Het NJCM was zeer kritisch over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/reactie-op-internetconsultatie-wijziging-rijkswet-op-het-nederlanderschap/>).

- De VVD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat de mogelijkheid tot ontneming van de Nederlandse nationaliteit niet kan worden toegepast op personen jonger dan zestien jaar. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_gesthuizen_2/document3/f=/vk4bm4pmgty7.pdf).

- De VVD stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er een horizonbepaling in de wet wordt opgenomen om de wenselijkheid van de maatregelen na vijf jaar opnieuw te bekijken. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160513/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bg4skijza.pdf).

- De VVD stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Amendement bij het wetsvoorstel 'Intrekken Nederlandschap in het belang van de nationale veiligheid', dat regelt dat er onafhankelijk toezicht komt op de toepassing van de bevoegdheid tot intrekking van het Nederlandschap door de commissie van toezicht betreffende de inlichtingen- en veiligheidsdiensten. (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20160520/amendement_van_het_lid_recourt/document3/f=/vk4bm4pmgqy4.pdf).

- De VVD stemde tegen dit amendement, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te bewerkstelligen dat iedere teruggekeerde jihadganger in detentie wordt genomen (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-355.pdf>).

- De VVD was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht het vrijwillig verblijf op door een terroristische organisatie gecontroleerd grondgebied strafbaar te stellen, behoudens uitzonderingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld journalisten (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29754-382.pdf>).

- De VVD was mede-indiener van en stemde voor deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Uitbreiding gronden voor voorlopige hechtenis'. Deze wet regelt dat verdachten makkelijker in voorlopige hechtenis kunnen worden genomen bij geweld in de openbare ruimte en geweld tegen personen met een publieke taak (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20130618/gewijzigd_voorstel_van_wet). Het NJCM was kritisch over dit voorstel (<https://njcm.nl/actueel/brief-wetsvoorstel-uitbreiding-gronden-voorlopige-hechtenis/>).

- De VVD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Langdurig toezicht, gedragsbeïnvloeding en vrijheidsbeperking', dat onder meer levenslang intensief toezicht mogelijk maakt op voormalige tbs-ers en overige zeden- en geweldsdelinquenten die hun straf reeds hebben uitgezeten (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20140918/gewijzigd_voorstel_van_wet_2). Zie ook https://www.privacybarometer.nl/maatregel/68/Levenslang_toezicht.

- De VVD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

DISCRIMINATIE

Initiatiefwetsvoorstel 'regulering van de vestiging van Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten in Nederland'. Voorgesteld werd om Nederlanders van Aruba, Curaçao en Sint Maarten die langer dan zes maanden in Nederland verblijven, te verplichten te voldoen aan een aantal criteria zoals het voldoende beheersen van de Nederlandse taal, het hebben van aantoonbare middelen van bestaan in Nederland, het hebben van een startkwalificatie die aansluit bij de Nederlandse arbeidsmarkt; in het verleden niet in aanraking zijn geweest met justitie, en geen gevaar zijn voor de openbare orde, de publieke rust of veiligheid, de goede zeden of het algemeen belang

(https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20120703/voorstel_van_wet/document3/f=/vj0vk7mh4hyy.pdf). Dit initiatiefvoorstel is verworpen door de Tweede Kamer. Het voorstel strijdt met diverse mensenrechtenverdragen (zie http://www.commissie-meijers.nl/sites/all/files/cm1401_voorstel_bosman_regulering_antiliaanse_nederlanders.pdf).

- De VVD stemde voor dit wetsvoorstel dat werd ingediend door VVD-kamerlid Bosman. Het voorstel kan de bescherming van mensenrechten verzwakken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om op basis van ervaringen in het buitenland in beeld te brengen wat het gebruik van een stopformulier bij de politie zou kunnen bijdragen aan de bestrijding van etnisch profileren en welke effecten het gebruik van een stopformulier op de dagelijkse werkzaamheden en de administratieve lasten van politieagenten heeft (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-97.pdf>).

- De VVD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht om te starten met een rijksbrede pilot voor anoniem solliciteren bij de overheid (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30950-89.pdf>).

- De VVD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

VRIJHEIDSRECHTEN EN RECHTSSTAAT

Wetsvoorstel 'gedeeltelijk verbod gezichtsbedekkende kleding'. Gezichtsbedekkende kleding wordt verboden in het onderwijs, de zorg, het openbaar vervoer en overheidsgebouwen (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20151127/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://njcm.nl/actueel/gedeeltelijk-verbod-gezichtsbedekkende-kleding-discrimineert-en-stigmatiseert/>).

- De VVD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Initiatiefwetsvoorstel 'Vervallen verbod op godslastering'. Dit voorstel schrapt het verbod op smalende godslastering uit het Wetboek van Strafrecht en versterkt zo de vrijheid van meningsuiting (https://www.eerstekamer.nl/behandeling/20091106/voorstel_van_wet). Het NJCM heeft zich positief uitgelaten over dit wetsvoorstel (<https://www.trouw.nl/home/schrap-toch-dat-verbod-op-blasfemie-~aa800a48/>).

+ De VVD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan versterken.

Motie waarin de regering wordt verzocht mensenrechtenverdedigers in Nederland die ten aanzien van het Strafhof werkzaam zijn en die bedreigd en/of anderszins tegengewerkt worden passende bescherming en ondersteuning te blijven bieden (<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34550-V-49.pdf>).

- De VVD stemde tegen deze motie, die de bescherming van mensenrechten kan versterken.

PRIVACY

Wetsvoorstel 'Verruimen preventief fouilleren' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/49/Verruimen_preventief_fouilleren).

- De VVD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Flexibel cameratoezicht' (zie voor meer informatie https://www.privacybarometer.nl/maatregel/83/Eerste_Kamer_akkoord_met_verruimen_cameratoezicht).

- De VVD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Wetsvoorstel 'Computercriminaliteit III'. Deze wet omvat onder meer een 'hackbevoegdheid' voor de politie. Zie voor een uitgebreide beschrijving

https://www.privacybarometer.nl/maatregel/86/Inbraakbevoegdheid_voor_politie)

Het NJCM heeft zich kritisch uitgelaten over dit wetsvoorstel: http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2016/12/Reactie-NJCM-nav-consultatie-Computercriminaliteit-III_DEF.pdf

en http://njcm.devslr.com/wp-content/uploads/2017/01/NJCMinbreng_internetconsultatie_computercriminaliteitIII.pdf.

- De VVD stemde voor dit wetsvoorstel, dat de bescherming van mensenrechten kan verzwakken.

Zie voor stemmingen over andere wetsvoorstellen op het gebied van privacy:

<https://www.privacybarometer.nl/maatregel/0/Index>.

Nederlands Juristen Comité voor de Mensenrechten, maart 2017

071-527 7748

NJCM@law.leidenuniv.nl

